

RAHANDUS-
MINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Riigihangete ja riigiabi osakond

RIIGIHANKEMAASTIKU KOKKUVÕTE **2013. AASTA**

poliitika kujundamine, nõustamis- ja koolitustegevus, riiklik järelevalve,
riigihangete register ja statistiline ülevaade

SISUKORD

1. RAHANDUSMINISTEERIUM RIIGIHANKEPOLIITIKA KUJUNDAJA, NÕUSTAJA JA JÄRELEVAATAJANA	3
2. RIIGIHANGETE POLIITIKA KUJUNDAMINE.....	6
3. NÕUSTAMIS- JA KOOLITUSTEGEVUS	7
4. RIIKLIK JÄRELEVALVE.....	9
5. RIIGIHANGETE REGISTER JA STATISTILINE ÜLEVAADE.....	19

1. RAHANDUSMINISTEERIUM RIIGIHANKEPOLIITIKA KUJUNDAJA, NÕUSTAJA JA JÄRELEVAATAJANA

Rahandusministeeriumil on riigihankevaldkonna arendamisel ning riigihankeõiguse väljatöötamisel ja rakendamisel kandev roll, mis avaldub ministeeriumi järgmistes funktsioonides:

- (1) olla riigihankepoliitika kujundajaks, arendajaks ja koordineerijaks, sh. vastutada valdkonna õigusloome eest;
- (2) nõustada hankijaid, pakkujaid ja huvitatud isikuid riigihangete seaduse tõlgendamisel ja riigihangete läbiviimisel ning avaldada veebilehel riigihangete alast ajakohast teavet;
- (3) koolitada hankijaid ja pakkujaid;
- (4) teostada hankijate üle süsteemselt riiklikku järelevavlet (alates 01.07.2014 lisaks haldusjärelevalvet) ning süüteotunnuste ilmnemisel toimetada väärtegade kohtuvälist menetlust;
- (5) pidada elektroonilise andmekoguna ning menetluskeskonnana riigihangete riikliku registrit;
- (6) koguda ja töödelda statistilisi andmeid ning korraldada andme- ja teabevahetust Euroopa Komisjoniga.

Kõiki loetletud ülesanded täidab Rahandusministeeriumis riigihangete ja riigiabi osakond (RRO), mida juhib osakonnajuhataja, alludes vahetult halduspoliitika asekanclerile.

Rahandusministeeriumi juures asub ka riigihangete vaidlustuskomisjon (VAKO), mis on organisatsiooniliselt ja funktsionaalselt ministeeriumist sõltumatu, obligatoorne kohtuväline vaidluste lahendamise organ riigivastutuse seaduse (RVastS) § 15 lõike 2 punkti 1 tähenduses.

VAKO kui õigusmõistmise funktsiooni täitva haldusorgani ülesandeks on hankeasjades vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbivaatamine. VAKO liige on sõltumatu ja lähtub oma otsuste tegemisel üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest.

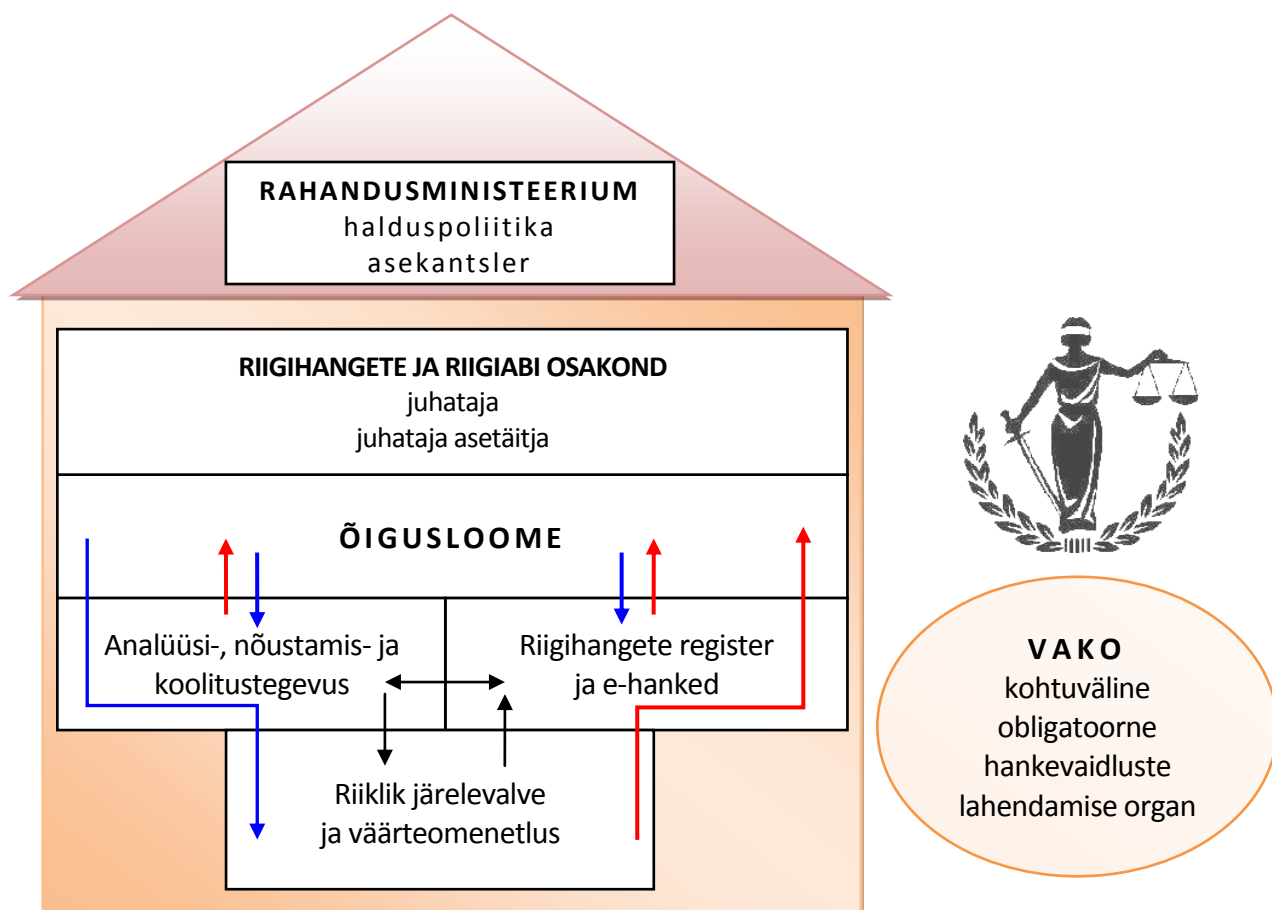
Lisaks kohustuslikule kohtueelsele vaidlustusmenetlusele VAKO-s on hankevaidlustes tagatud kolme-astmeline kohtulik kontroll. Riigihanke korraldamisest, sealhulgas hankelepingu sõlmimisest või muutmisest, tekkinud haldusasju menetletakse halduskohtumenetluse seadustiku 28. peatükis sätestatud korras. Hankeasjade läbivaatamise eriregulatsiooniga on soovitud lahendada hankemenetluse kiiruse ning kohtukorralduse ja kohtumenetluse printsiipide vaheline kollisioon.

Riigihanke teostamise korra, riigihankega seotud subjektide õigused ja kohustused, riikliku järelevalve teostamise, vaidlustuste lahendamise korra ning vastutuse riigihanke teostamise nõuete rikkumise eest sätestab riigihangete seadus (RHS).

Riigihangeteks on asjade ostmine, teenuste tellimine, ideekonkursside korraldamine, ehitustööde tellimine ja ehitustööde ning teenuste kontsessioonide andmine hankija poolt, samuti ka ehitustööde tellimine ehitustöö kontsessioonäri poolt (RHS § 2 lg 2). Seega hõlmab riigihanget üldmõistena kõiki hankija poolt ostetavaid asju ja tellitavaid teenuseid ning ehitustöid esimesest eurosendist alates.

Riigihanke korraldamisel tuleb tagada isikute võrdne kohtlemine, olemasolevate konkurentsitingimuste efektiivne ärakasutamine ning hankija rahaliste vahendite (ennekõike riigi ja kohaliku omavalitsuse eelarvevahendite) läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine. Lisaks peab hankija võimaluse korral eelistama keskkonnasäästlike lahendusi (RHS § 3).

Avalike vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine on täiemahulisena saavutatav üksnes siis, kui samaaegselt on tagatud isikute võrdne kohtlemine ning olemasolevate konkurentsitingimuste efektiivne ärakasutamine riigihankel. Riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtjatele seadusega ettenähtud subjektiivsed õigused ja nende subjektiveeritud õiguste efektiivne kaitse teenib lõppkokkuvõttes ka üldisi, RHS § 1 ja § 3 p 1 nimetatud avalikke huve. Sealjuures on oluline, et riigihangetes tuleb üldpõhimõtteid järgida alati, ka siis, kui riigihanke eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära.

Joonis 1. Riigihankefunktsiooni institutsionaalne korraldus¹

Siseriiklik riigihankeõigus põhineb küll Euroopa Liidu teisesel õigusel, kuid teenib mitte ainult riigihankedirektiivides väljendatud liikmesriikide ühiseid huve. Hankija ostumenetluse õigusliku reguleerimisega taotletavad eesmärgid võib struktureerida järgmiselt:

- (a) ühisturu tõrgeteta toimimise tagamine, mis väljendub Euroopa Liidu alusvabaduste lugupidamises (kaupade, teenuste, kapitali ja tööjõu piiriülene vaba liikumine);

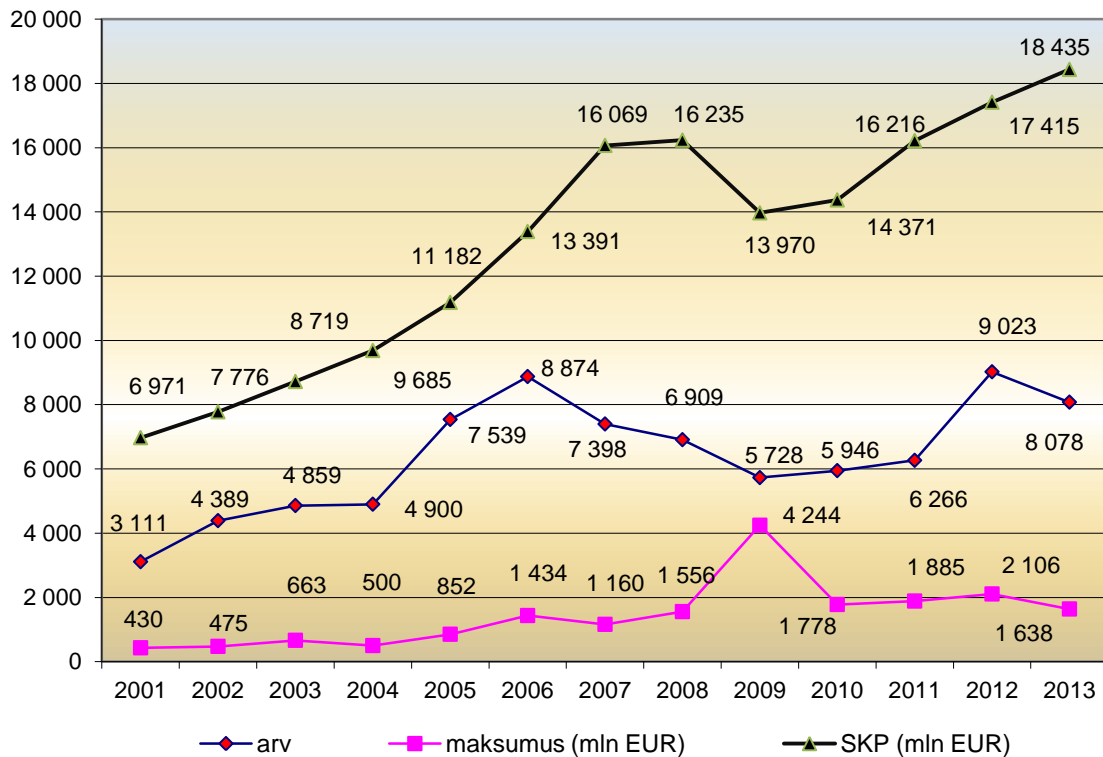
1

Selgitus joonise juurde: Poliitika kujundamine ministriumis keskse funktsioonina annab sisendi (sinine nool) ja on aluseks kõigile teistele RRO funktsioonidele. Samuti saab õigusloome teistelt funktsioonidelt väljundina tagasisidet (punane nool) hankepraktika ja reguleerimisvajaduse kohta. Praktika tarnib pidepunkte õigusloomele ning vastupidi – õigusloome toidab praktikat. Nõnda toimub RRO-siseselt funktsioonidevaheline interaktiivne suhtlus ja teineteise vastastikune rikastamine, luues eeldused hanketegevuse akuutseid probleeme arvestava teadmispõhise riigihanke- raamistiku kujundamiseks.

- (b) eelarve ja muude avalike vahendite otstarbekohane ja säästlik kasutus, laiem väärtus nii ühisturu kui siseriiklik finants- ja majandusjulgeolek;
- (c) abstraktse korrupsiooniohu minimeerimine riigihangetes;

Riigihanke üldpõhimõtted, ennekõike hankija tegevuse läbipaistvus, loovad avalike vahendite kulutõhusaks kasutamiseks tarvilikud eeldused, olles niimoodi tugevaks vundamendiks majandusedule.

Riigihanked avaldavad märkimisväärset finantsmõju kaupade ja teenuste vabale turule. Konkreetsest turusegmendist sõltuvalt võib riigihangete valdkondlik mõju ulatuda absoluutse suuruseni. On kaupu, teenuseid ja ehitustöid, mida ostavad ja tellivad peamiselt riik või kohalikud omavalitsused, kes on RHS § 10 kohaselt hankijad. Seetõttu võib asjaomasel kaubaturul riigihankeväliste tarnete maht jääda marginaalseks ning ettevõtlusvabaduse perspektiivist vaadatuna omandab riigihankes (tulemuslik) osalemine ettevõtja jaoks eksistentsiaalse tähenduse.

Joonis 2. Riigihangete arv, maksumus ja SKP aastatel 2001-2013

Ei saa jätta mainimata, et omavalitsusüksuste investeeringud on suuresti sõltuvad neile sihtotstarbeliselt eraldatud struktuuritoetustest.² Kuigi kõik hankija varasoetused on rahastamisallikast olenemata allutatud riigihankeregulatsioonile, rõhutatakse struktuurivahendite eraldamist ja kasutamist reglementeerivates õigusaktides täiendavalt kohustust järgida riigihangete korraldamise nõudeid, nähes ette toetuse tagasinõude juhaks, kui toetuse saaja on rikkunud riigihankereegleid.

² Järelaudit investeeringute kavandamise kohta valdades ja linnades. Riigikontrolli aruanne Riigikogule. Tallinn, 25.11.2013. – arvutivõrgus kättesaadav (29.05.2014): <http://www.riigikontroll.ee/Suhtedavalikkusega/Pressiteated/tabid/168/ItemId/699/amid/557/language/et-EE/Default.aspx>

2. RIIGIHANGETE POLIITIKA KUJUNDAMINE

2.1 Riigihangete seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamine.

2013. aastal töötas RRO välja riigihangete seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis võeti Riigikogu menetlusele 10.09.2013. Eelnõu Riigikogus menetlemise ajal lisandusid sellesse halduskohtumenetluse seadustiku muutmise sätteid. Riigihangete seaduse ja halduskohtumenetluse seadustiku muutmise seadus³ võeti Riigikogu poolt vastu 05.12.2013 ning see jõustus 01.01.2014.

Vastu võetud riigihangete seaduse muudatused löid võimaluse tühistada raamlepingu alusel rikkumisega sõlmitud hankelepinguid, kõrvaldasid riigihangete seaduse vastuolu õiguskaitsmeetmete direktiiviga (2007/66/EÜ) pikendades riigihangete vaidlustamise tähtaega seitsmelt tööpäevalt kümnele kalendripäevale ning määrasid kindlaks asendustoimingu juhuks, kui e-menetluse läbiviimisel ei ole riigihangete register pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel või kaheksa tunni jooksul enne nimetatud tähtpäeva töökorras. Halduskohtumenetluse seadustiku muudatustega sätestati, et riigisaladuse ja salastatud välisteabega seotud hankeasjades tuleb kaebus esitada otse halduskohtusse, st riigihangete vaidlustuskomisjoni väliselt.

2.2 Osalemine uute riigihangete direktiivide väljatöötamises

2013. aastal osales RRO arvukatel Euroopa Liidu Nõukogu riigihangete töörühma kohtumistel, mille käigus arutati uute riigihangete direktiivide üle.

Seoses uute riigihangete direktiivide menetlemise lõpusirgele jõudmisega, alustas RRO 2013. a lõpus ettevalmistusi uue riigihangete seaduse väljatöötamiskavatsuse koostamiseks.

2.3 Analüüsitegevus

2013. aastal uuendas RRO e-riigihangete keskkonna infoportaalil regulaarselt kohtupraktika kokkuvõtteid nii Euroopa Kohtu kui ka Eesti kohtute lahenditest ning koostas ja avaldas 4 analüüsi riigihangete erinevates probleemküsimustes. Analüüsid⁴ koostati riigihangete eranditest, raamlepingutest, majandusliku soodsuse hindamisest ning, toiduainete ostmisest ja toitlustusteenuse tellimisest.

Infoportaalist on seega valdkonnast huvitatud isikutel võimalik leida palju ja mitmekülgselt kasulikku informatsiooni riigihangete seaduse paremaks rakendamiseks. Hankijate ja pakkujate oskuste ja teadlikkuse taset aitavad muuhulgas tõsta ka riikliku järelevalve tegevuse kajastamine infoportaalil ja analüüsitegevuse jätkamine.

2.4 Keskse hankija määramise korralduse ettevalmistamine

Koostöös Registrate ja Infosüsteemide Keskusega valmistas RRO 2013. aastal ette Vabariigi Valitsuse korralduse „Keskse hankija määramine infotehnoloogia valdkonna riigihangetes“ eelnõu, mis võeti vastu 14.03.2013 (korraldus nr 107). Korraldusega nimetati alates 01.01.2014 ministeeriumide ja nende valitsemisala riigiasutuste ning Riigikantselei infotehnoloogia valdkonna riigihangetes (lauaarvutid, sülearvutid, lamakuvarid) keskseks hankijaks Registrate ja Infosüsteemide Keskus.

³ Eelnõu on leitav Riigikogu koduleheküljelt <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=ea657bca-5869-4072-8199-c0065299a7bb&>

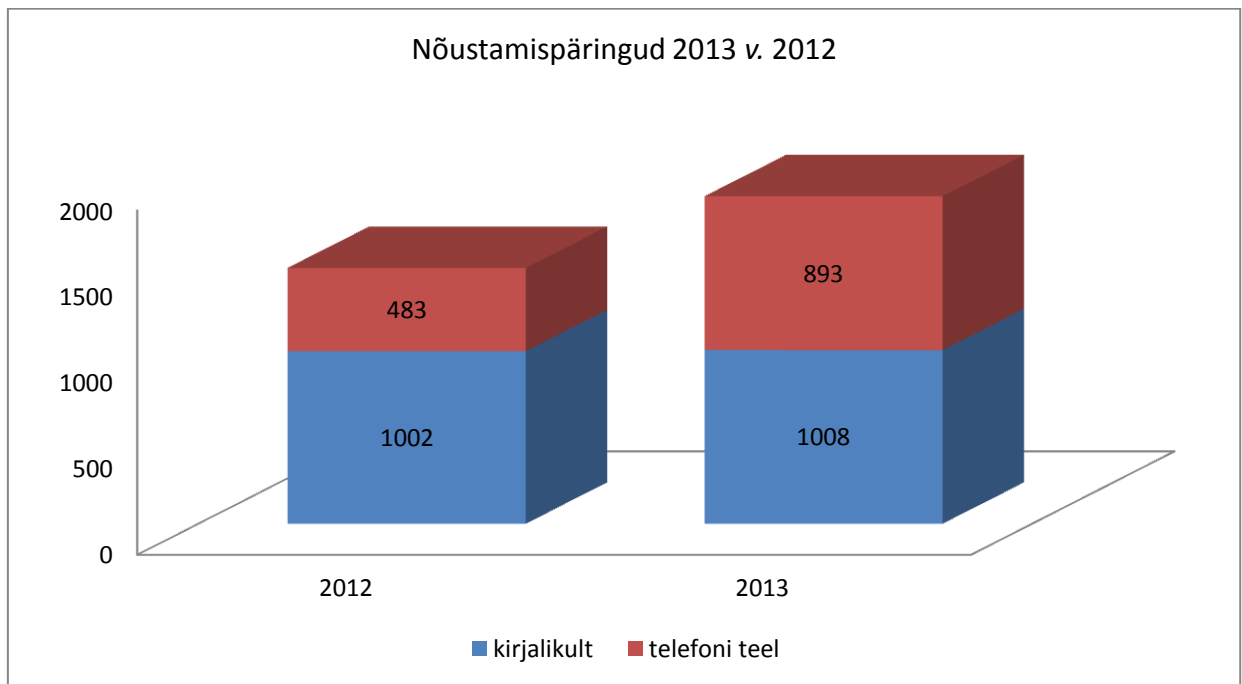
⁴ Analüüsid leitavad e-riigihangete keskkonna infoportaalist <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/analused1>

3. NÕUSTAMIS- JA KOOLITUSTEGEVUS

3.1. Nõustamistegevus

Riigihankealase nõustamispäringu esitamise võimalus on eranditult tagatud kõikidele isikutele, kuivõrd RRO vastab nii hankijate, pakkujate kui ka huvitatud isikute küsimustele. Vaatamata asjaolule, et nõustamispäringute näol on tegemist selgitustaotlustega, vastab RRO päringutele 3-5 tööpäeva jooksul, toetamaks riigihangete võimalikult sujuvat ja tõrgeteta läbiviimist.

2013. aastal vastas RRO 1901 nõustamispäringule. Nendest kirjalikult 1008 ning telefoni teel 893 päringule. Võrreldes 2012. aastaga suurenes nõustamise maht 28% (2012. aastal päringuid kokku 1485, nendest vastati kirjalikult 1002 ning telefoni teel 483 päringule).

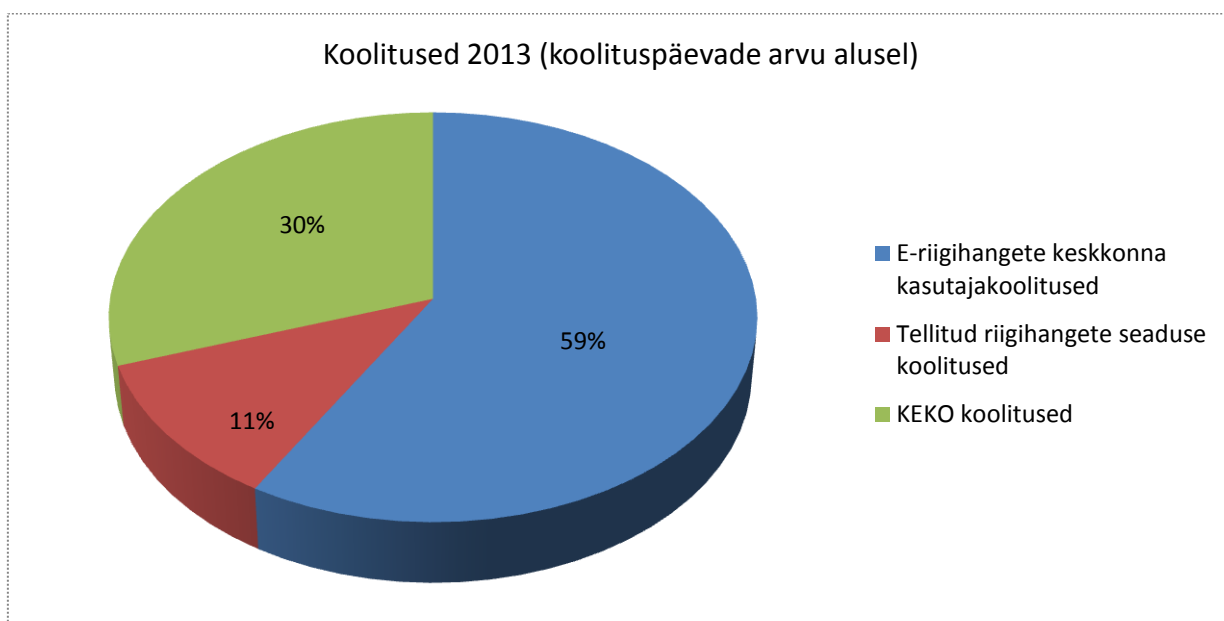
Nõustamispäringutest suurima osa, 80% esitasid hankijad, kokku 1514 küsimust. Pakkujate ja huvitatud isikute küsimused moodustasid 20 % päringute hulgast, kokku 387 küsimust.

Informatsiooni parema kättesaadavuse eesmärgil on e-riigihangete keskkonna infoportaalil avatud korduma kippuvate küsimuste rubriik (<https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/korduma-kippuvad-kusimused>), mida kaasajastatakse pidevalt. 2013. a lõpu seisuga on korduma kippuvate küsimuste rubriigis leitav vastus 174 erinevale küsimusele.

3.2. Koolitustegevus

RRO poolt koolitati 2013. aastal kokku 1 177 isikut. Kõik koolitused viisid läbi RRO ametnikud ning koolitused olid osalejatele tasuta. Läbiviidud koolitused jagunesid kolme suuremasse rühma:

- E-riigihangete keskkonna kasutajakoolitused (31 koolitust);
- Tellitud riigihangete seaduse koolitused (6 koolitust);
- Keskse hankija programmi (KEKO) koolitused (8 kahepäevast koolitust Eesti eri paigus).

E-riigihangete keskkonna kasutajakoolitused (732 inimest)

2013. aastal viis RRO e-riigihangete keskkonna kasutajakoolitusi läbi igakuiselt hankijatele (hankijate moodul) ja üle kuu pakkujatele (pakkujate moodul). Koolitustele registreerumine toimus e-riigihangete keskkonna infoportaali kaudu. Lisaks nimetatud igakuistele koolitustele tellisid 2013. aastal oma töötajatele eraldi e-riigihangete keskkonna kasutajakoolituse Põllumajandusministeerium, Elektrilevi OÜ, Riigikontroll, Eesti Töötukassa, Eesti Energia AS, Riigi Infosüsteemide Amet ja Tallinna Linnavalitsus. Eesti Töötukassa palvel osaleti ka Töötukassa teabepäevadel pakkujatele suunatud koolitusega. E-riigihangete keskkonna kasutajakoolitustel osales 2013. aastal kokku 732 inimest.

Tellitud riigihangete seaduse koolitused (245 inimest)

Riigihangete seaduse alaseid koolitusi tellisid 2013. aastal Eesti Advokatuur, Tallinna Linnavalitsus, Presidendi Kantselei, Eesti Post AS, Haridus- ja Teadusministeerium ning Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu struktuurivahendite ja välisvahendite osakond (koolituspäev rakendusüksustele ja rakendusasutustele). Tellitud riigihangete koolitustel osales 2013. aastal kokku 245 inimest.

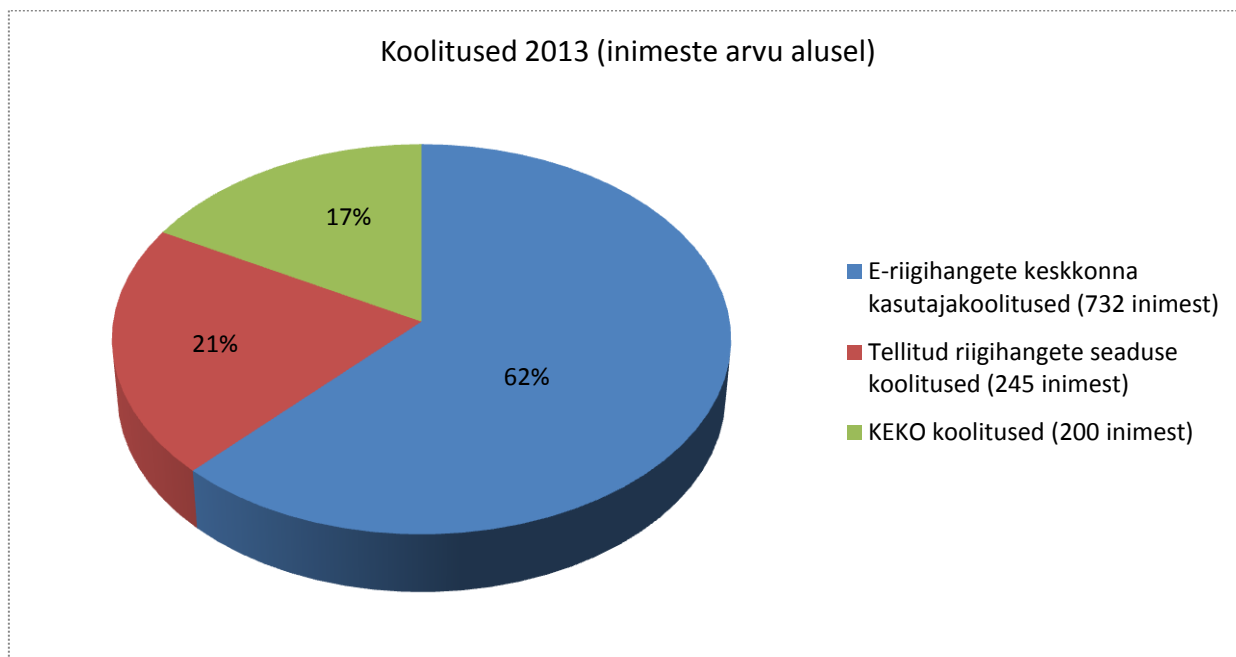
Keskse hankija programmi koolitused (200 inimest)

KEKO oli Rahandusministeeriumi ja Addenda OÜ koostöös läbiviidud riigihankealaste koolituste projekt, perioodil september 2012 kuni aprill 2013. Kokku viidi KEKO raames läbi 14⁵ tasuta kahepäevast riigihankealast koolitust, mille käigus tutvustada riigihangete seaduse muudatusi, nõustamistegevuse käigus kujundatud olulisimaid seisukohti ning nii vaidlustuskomisjoni kui ka kohtute (sh Euroopa Kohtu) asjakohast praktikat ja e-riigihangete keskkonda. Koolitust rahastati

⁵ KEKO programme raames 2012. aastal 6 ja 2013. aastal 8 koolitust.

Euroopa Sotsiaalfondist ja Rahandusministeeriumi eelarvest programmi „Keskne koolitus 2012-2013“ raames. 2013. aastal koolitati KEKO raames kokku 200 inimest.

4. RIIKLIK JÄRELEVALVE

4.1 Järelevalvepädevus ja -volitused

Uue riigihanke direktiivi 2014/24/EL preambulis (p-d 121-122) on rõhutatud vajadust võimaldada kontrollida (paralleelselt õiguskaitse direktiivi 89/665/EMÜ kohase vaidlustusmenetlusega) riigihanke eeskirjade kohaldamist ka muu järelevalveorgani kaudu, s.t objektiivse õiguspärasuse kontrolli käigus väljaspool individuaalsel kaebel põhinevat vaidlustusmenetlust hankeasjades. Relevantse järelevalvemudeli (proaktiivne eelkontroll, retrospektiivne ex post järelkontroll, olemasolevate institutsioonide funktsionaalsuse täiendamine jne) valikul on liikmesriikidele jätetud subsidiaarsuse põhimõttel ulatuslik kujundusvabadus.

RHS § 104 lõike 1 punkti 1 (redaktsioon jõustunud 01.07.2014) kohaselt on Rahandusministeeriumil avaliku halduse ülesandena õigus ja kohustus teostada riigihangete korraldamise üle riiklikku ja haldusjärelevalvet ning kohtuvälise menetlejana toimetada seaduses sätestatud korras ja ulatuses väärtegade kohtuvälise menetlust. Erinevalt üksnes kaebepõhisest vaidlustusmenetlusest ja halduskohtulikust kontrollist hankeasjades, mille protsessuaalseks sisuks on ennekõike menetlusosaliste (huvitatud isikute, pakujate ja taotlejate) subjektiivne õiguskaitse⁶, ei ole riikliku ja haldusjärelevalvemenetluse läbiviimisel järelevalveasutus üldjuhul seotud huvitatud isiku taotluse või nõude eseme ja piiridega.

Enamgi veel, RHS §-dest 107 ja 108 nähtuvalt on seadusandja taganud Rahandusministeeriumile diskretsioonilise volituse alustada järelevalvemenetlust ex officio ehk omal algatusel. Riiklik järele-

⁶ RKHko 16.11.2011, nr 3-3-1-65-11, p 16.

valvemenetlus on haldusmenetlus.⁷ Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 35 lõike 1 punktides 2 ja 3 tulenevalt algab haldusorgani initsiatiivil alustatud haldusmenetlus menetlusosalise teavitamisega menetlusest või menetlusosalise suhtes esimese menetlustoimingu sooritamisega.

Riikliku järelevalve teravik riigihankeasjades on suunatud riigihangete objektiivse seaduslikkuse tagamisele ja selle esemeks võib olla hankemenetlus tervikuna. Asjaolu, et hanke alusdokument või hanketoiming ei riku huvitatud isiku õigusi ega huve, ei pruugi veel tähendada, et hankemenetlus tervikuna on olnud seaduslik.⁸

RHS § 108, mis näeb ette järelevalvevolitused, jätab Rahandusministeeriumile kaalutusõiguse küsimuses, kas riiklikku järelevalvemenetlust üldse alustada ja õiguse igakordselt otsustada, millist järelevalveabinõud rakendada. Riigikohtu halduskolleegium on asunud seisukohale, et isikul puudub subjektiivne õigus nõuda järelevalvemenetluse algatamist või konkreetse meetme rakendamist kolmanda isiku suhtes, kui pädevus- ja volitusnorm näevad järelevalveorganile ette kaalutusõiguse nii järelevalvemenetluse algatamiseks kui ka järelevalvemeetme rakendamiseks.⁹

Riiklik järelevalve on täidesaatva võimu funktsioon. See tähendab, et kui seadusandja kehtestab reeglid mingile tegevusele, siis täidesaatva võimu ülesanne on kontrollida nendest kinnipidamist, kohaldades samal ajal vajaduse korral ka riiklikku sundi ja tegutsedes seega poliitilise juhtimise alusel rahva heaolu ja edu nimel. Seega etendavad demokraatliku, tulemusliku ja nüüdisaegse avaliku halduse loomisel tähtsat osa tõhusad ja kvaliteetsed kontroll- ja järelevalvemehhanismid.¹⁰

Riiklik järelevalve on kontroll subjekti tegevuse õiguspärasuse üle.¹¹ RHS § 104 lg 1 p-st 1 ja §-st 107 tuleneb otsesõnu Rahandusministeeriumi universaalpädevus teostada riiklikku järelevalvet riigihangete korraldamise õiguspärasuse üle. Mõõname, et hankemenetluse järgse kontrolli teostamise eeldused ja järelevalveasutuse volituste ulatus on siiski mõnevõrra piiratud.¹² Avaliku võimu sekkumine eraõiguslikku sfääri saab toimuda ainult seadusega kindlaks määratud tingimustel ja ulatuses. Avalik võim on õigustatud tegutsema üksnes siis, kui seadus annab talle selleks selgesõnalise pädevuse ja volituse.¹³

RHS § 108 lõigetes 1 ja 2 sätestatud hankemenetluse kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse või otsuse tegemine on võimalik riigihankemenetluse kestel, mistõttu hankelepingu sõlmimise järgselt vastavat haldusakti Rahandusministeerium riikliku järelevalve teostajana anda ei saa.

Järelevalvepraktikas kujundatud seisukoha kohaselt saab RHS § 108 lõikes 7 nimetatud ettekirjutust RHS-i või selle alusel antud õigusakti rikkumise lõpetamiseks teha olukorras, kus rikkumist on võimalik hankija poolt ka realselt lõpetada. Hankelepingu sõlmimisega on võimalikud rikkumised (reeglina) lõpule viidud ja nende kõrvaldamine hankija poolt menetluse järgselt on üldjuhul välistatud.¹⁴

⁷ RKHKm 20.10.2004, nr 3-3-1-38-04, p 13. Ernits, M. Preventiivhaldus kui tulevikumudel – Riigikogu Toimetised (RiTo) 17, 2008.

⁸ RKHKm 23.11.2012, nr 3-3-1-3-12, p 23.

⁹ RKHko 13.10.2010, nr 3-3-1-44-10, p 15.

¹⁰ Joamets, K. Riiklik järelevalve vajab suuremat tähelepanu – RiTo 8, 2003.

¹¹ RKHKm 20.10.2004, nr 3-3-1-38-04, p 13.

¹² Arvestades haldustegevuses kehtivat ranget legaalsuse ehk seaduslikkuse printsiipi (PS § 3 lg 1 lause 1), millest johtuvalt tõlgendatakse täidesaatva riigivõimu volitusi alati kitsendavalt, puuduvad riiklikul järelevalvel pärast eraõigusliku lepingu sõlmimist üldjuhul järelevalvemeetmed (sekkumisabinõud).

¹³ RKHko 31.10.2000, nr 3-3-1-41-00, p 4; RKHko 19.11.2012, nr 3-3-1-43-12, p 19.

¹⁴ E-riigihangete infoportaal. Riiklik järelevalve 2013: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/jarelevalve-2013>
Järelevalvemenetluse lõpetamise (ka algatamata jätmise) alused: Rahandusministeeriumil puudub järelevalvemeetmete rakendamise võimalus, kuna riigihanke menetlus on lõppenud kas hankelepingu sõlmimisega või riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamisega hankija poolt.

Olukorras, kus taotluse alusel riikliku järelevamenetluse alustamise hetkel on selgelt näha, et menetluse tulemiks saab olla ainuüksi võimalike rikkumiste konstateerimine ning kohaste otsuste või ettekirjutuste tegemine on objektiivselt välistatud, ei saa riikliku järelevamenetluse läbiviimist pidada otstarbekaks ega põhjendatuks. Nimetatud juhtudel üldjuhul järelevamenetlust ei alustata.

Eristamaks riiklikku järelevamenetlust (objektiivne seaduslikkuse kontroll) vaidlustusmenetlusest VAKO-s (asjaomase pakkuja subjektiivne õiguskaitse¹⁵), tuleb rõhutada, et riigihangete objektiivse õiguspärasuse kontrollimisele orienteeritud riiklik järelevamenetlus ei ole seotud isikute järelevaetaotlustega ning ei dubleeri ega asenda kaebeõigusel põhinevat vaidlustusmenetlust hankeasjades. Taotlus riikliku järeleva teostamiseks ei kuulu PS §-s 15 sätestatud kaebepõhiõiguse kaitsealasse. Riigikohus on toonitanud, et pakkujate subjektiivsete õiguste ja huvide kaitse on eelkõige vaidlustusmenetluse ja hankeasjade kohtuliku kontrolli esemeks.¹⁶

Veel ühe olulise vahetena peaks välja tooma vaidlustusmenetluse kaebepõhisusest tingitud seotuse esitatud vaidlustusega. Riigihanke vaidlustusmenetluses määrab menetluse eseme vaidlustaja. Sarnaselt halduskohtumenetluse kohta märgitule on Riigikohus leidnud, et VAKO on seotud vaidlustuses esitatud nõude ja selle alusega, kuid mitte õiguslike väidete ja seisukohtadega.¹⁷ Nõude aluseks nimetatakse põhiliste asjaolude kogumit, millega seoses on nõue esitatud. Ka riiklik järeleva ei ole seotud huvitatud isiku õigusliku argumentatsiooniga, ent kaebemenetlustest erinevalt saab järelevamenetluses käsitleda kõiki asjaolusid, ka neid, millele taotleja ei ole soovinud tähelepanu pöörata. Rahandusministeerium kontrollib hanke- menetluse seaduspärasust täismahus, rakendades uurimisprintsipi ning hinnates kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid kogumis. Kui vaidlustusmenetlus on võimalik lõpetada vaidlustusest loobumisega, siis taotluse ajendil algatatud riikliku järeleva menetlust selliselt lõpetada ei saa ning järelevaasutus toimetab järelevaet taotleja tahtest olenemata lõpuni.

Rahandusministeeriumi ülesandeks on kontrollida, kas hankemenetlus tervikuna on olnud õiguspärane. VAKO-l ja Rahandusministeeriumil on seetõttu olemuslikult erineva ulatusega volitused. VAKO võib tunnistada kehtetuks hankija tehtud õigusvastase otsuse, mis rikub vaidlustaja õigusi (RHS § 126 lg 1 p 5). Rahandusministeeriumi võimuvolitused ei luba järelevaametnikel tühistada hankija otsuseid, võimaldades hankemenetluse kehtetuks tunnistamist üksnes tervikuna. Hankemenetluse kehtetuks tunnistamine Rahandusministeeriumi otsusega või Rahandusministeeriumi ettekirjutuse alusel hankija enda otsusega on hankemenetluse lõppemise (RHS § 29 lg 3 p 6 alt-d 1-2) ja hankija otsuste tühisuse (RHS § 108 lg 6) absoluutseks aluseks. RHS § 108 lõikest 6 tuleneb hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemise vältimatult paratamatu õigusliku järelmina, et kõik hankemenetlusega seotud otsused ja toimingud muutuvad tühiseks, olenemata sellest, kas need on tehtud enne või pärast kehtetuks tunnistamise otsustamist. Samuti

---

¹⁵ 2007/66/EÜ, art 1 lg-st 3 tulenevalt peab kaebeõiguse andma mis tahes isikutele, kellel on või on olnud huvi konkreetse lepingu vastu või kes on väidetava rikkumise tõttu kahju kannatanud või võivad kahju kannatada. Euroopa Kohus 21.10.2010 otsus kohtuasjas C-570/08, p 36: Arvestades liikmesriikidele direktiivi 89/665 artikli 1 lõikega 3 pandud kohustust – tagada kaebeõigus „vähemalt” kõigile selles sättes nimetatud isikutele – ja liikmesriikide menetlusautonoomiat, tuleb asuda seisukohale, et liikmesriikidel ei ole takistust laiendada nende isikute ringi, kellel on eespool viidatud sätte tähenduses kaebeõigus.

¹⁶ RKHKo 16.11.2011, nr 3-3-1-65-11, p 16.

¹⁷ RKHKo 16.11.2011, nr 3-3-1-65-11, p-d 21-22: Hankeasja läbivaatamise piirid määrab ära vaidlustuses esitatud nõue ja selle alus, kuid mitte vaidlustuse õiguslik põhjendus. Vaidlustuse nõude piire ei mõjuta see, millisele normile või põhimõttele ei pidanud vaidlustaja hankedokumente vastavaks. Üldisest riigivõimu teostamise seaduslikkuse põhimõttest (PS § 3 lg 1 lause 1) tuleneb, et avalikku võimu teostav organ peab tagama seaduse õige kohaldamise, sõltumata menetlusosaliste õiguslikest seisukohtadest. Nimetatud põhimõtte kehtib haldusmenetluses, samuti kohtumenetluses (iura novit curia), sealhulgas tsiviilkohtumenetluses vaatamata viimase võistlevale iseloomule (TsMS § 436 lg 7).

on tühine hankeleping, mis sõlmitakse pärast hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemist.

Hankemenetluse kehtetuks tunnistamine oma totaalse ja absoluutse õigustühitava toime tõttu ei võimalda huvitatud isikul tulemuslikult kaitsta oma huve ega taastada rikutud õigusi parimal võimalikul viisil. Hankemenetluse kehtetuks tunnistamise kaudu ei ole võimalik „saada hankelepingut“. Järelevalvetaotluse esitamisel tasub arvestada, et pelgalt pakkuja subjektiivsete õiguste rikkumise tuvastamine ei pruugi olla piisav kogu hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks. Viimati öeldut kinnitab ka alltoodud järelevalvepraktika. Seega ei ole riiklik järelevalvemenetlus hankemenetluses osalemisest huvitatud ettevõtja või pakkuja õiguste kaitseks tõhusaim vahend. Pakkuja subjektiivsete õiguste kaitse primaarseks viisiks on pöördumine RHS-is sätestatud tähtajal ja korras riigihangete vaidlustuskomisjoni.

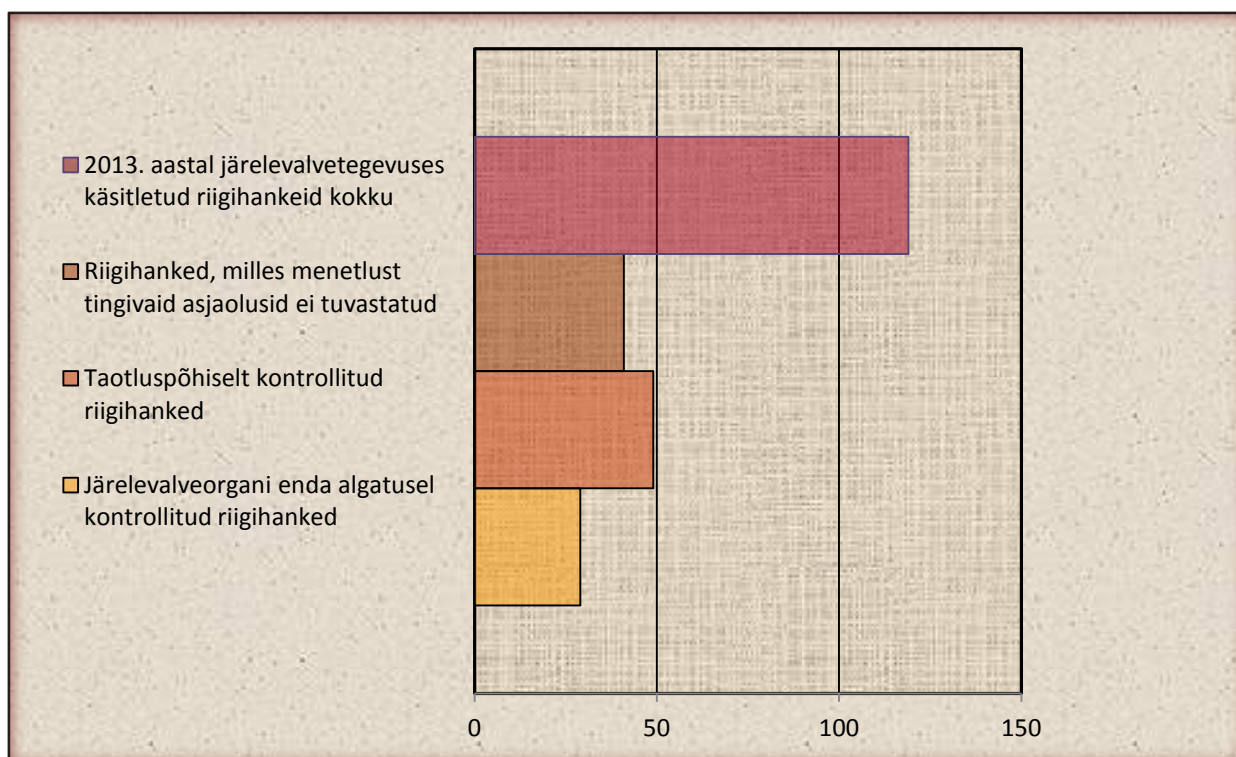
4.2. Järelevalvetegevus

Rahandusministeeriumi riigihankealaseid riikliku järelevalve menetlusi on käesolevas ülevaates liigitatud nende algatamise ajendi järgi:

- (i) järelevalvetaotluste põhjal ning
- (ii) järelevalveasutuse enda initsiatiivil algatatud järelevalvemenetlusteks.

Täpsuse huvides vajab selgitust, et erinevalt tavapärasest haldusmenetlusest ei alga riiklik järelevalve menetluse läbiviimiseks taotluse esitamisega automaatselt. Järelevalvemenetluse läbiviimine eeldab igal üksikjuhul Rahandusministeeriumi sellekohast diskretsioonilist otsustust. RHS §-st 108, mis sätestab järelevalvevolitused, tuleneb Rahandusministeeriumile kaalutusõigus otsustada, kas järelevalvemenetlust üldse alustada.

2013. aastal hindas Rahandusministeerium järelevalvemenetluse algatamist 119 riigihanke puhul. Järelevalveorgani fookuses olnud 119-st riigihankest 29 olid järelevalveasutuse enda initsiatiivil vaatluse alla võetud (edaspidi: plaanilised järelevalvemenetlused).

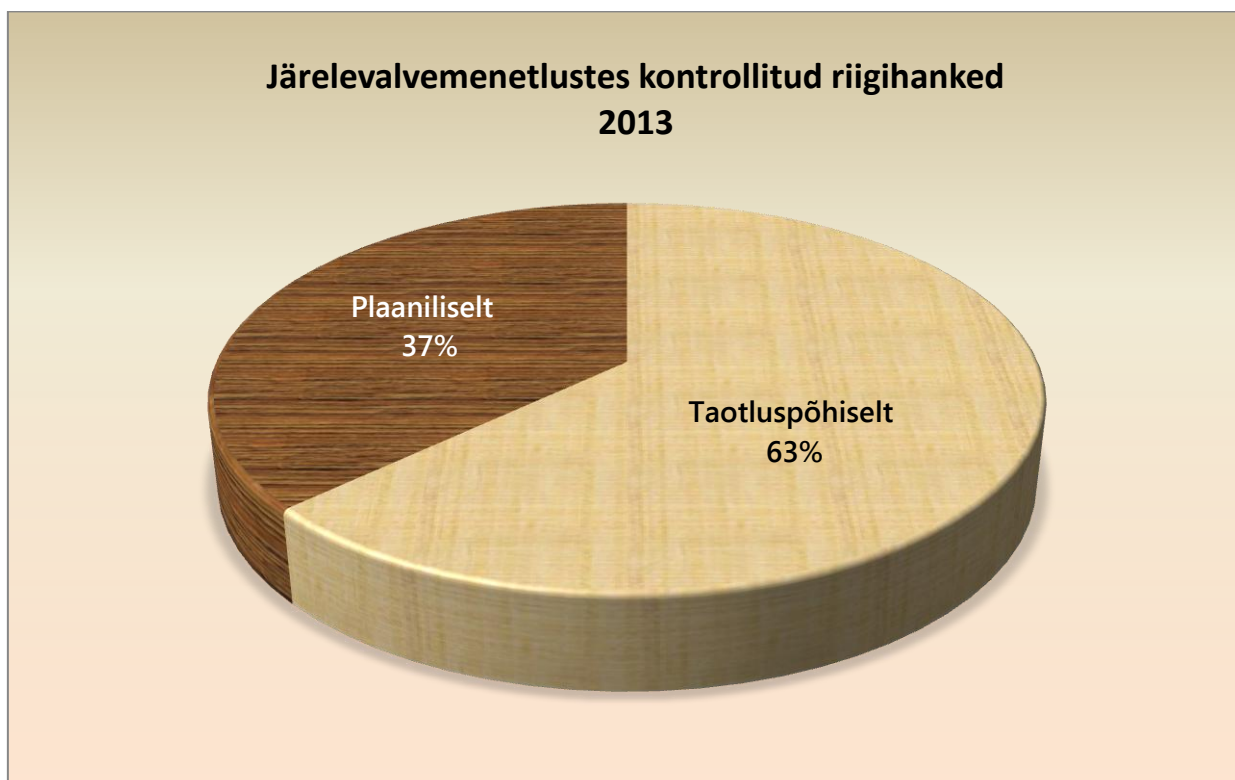
Joonis 3. 2013.a. Rahandusministeeriumi järelevalvefunktsiooni fookuses olnud riigihanked.

Rahandusministeeriumile esitatud taotlustes paluti kontrollida 90 riigihanget ning nimetatud taotluste alusel pidi järelevalveorgan võtma seisukoha menetluse alustamise või alustamata jätmise kohta.

Taotlustes probleemsetena välja toodud 41 riigihanke korral menetluse algatamist tingivaid asjaolusid ei tuvastatud.

Praktikas esineb ka juhtumeid, mil taotluse esitanud pöörduja menetluse algatamata jätmisega või lõpetamisega ei nõustu ning kohtukaebeõigust kasutades on vaidlustanud järelevalvemenetluse mittealustamise või lõpetamise halduskohtus. Seni on halduskohtumenetlused lõppenud kaebajate jaoks edutult. Kohtud on leidnud, et Rahandus-ministeeriumi tegevus riikliku järelevalve mittealustamisel või menetluse lõpetamisel on olnud õiguspärane.¹⁸

Järelevalvemenetluste käigus kontrolliti 2013. aastal kokku 78 riigihanke, sealhulgas hanke- ja lihtmenetluste, seaduslikkust. Neist 49 riigihanget kontrolliti taotluste põhjal algatatud järelevalvemenetluste raames ning 29 riigihanget võeti kontrollimisele järelevalveorgani enda valikul.

Joonis 4. Kontrollitud riigihangete protsentuaalne jaotus menetluse alustamise ajendi alusel.

¹⁸ Haldusasjas nr 3-13-27 taotles MTÜ Lilleküla Selts oma kaebuses tühistada RaM-i 06.12.2012 kiri, millega tagastati kaebajale vaie RaM 24.10.2012 kirja nr 12.2-1/14965 peale (kirjaga jättis RaM algatamata riikliku järelevalve menetluse Eesti Energia Narva Elektriijaamad AS suhtes riigihankega nr 113481 „Uue põlevkiviküttel CFB soojus-elektriijaama projekteerimine ja ehitamine“ seoses). Tallinna Halduskohtus leidis, et RaM tagastas kaebaja vaide õiguspäraselt HMS § 79 lg 1 p 1 alusel, kuna MTÜ-l Lilleküla Selts puudus tulenevalt HMS § 71 lg-test 1 ja 2 vaide algatamise õigus.

4.2.1. Taotluse alusel läbiviidud järelevalemenetlused

2013. aastal laekus RRO-le 83 riikliku järelevalemenetluse algatamise taotlust (järelevalve-taotlused puudutasid 90 riigihanget), mille alusel viidi läbi 46 menetlust (kontrolliti 49 riigihanget) ning 37 korral (41 riigihanke puhul) keelduti menetluse algatamisest.

Taotluse alusel teostatud 46 järelevalemenetluse tulemusel tegi järelevalve:

- 1 ettekirjutuse hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks¹⁹;
- 1 hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse²⁰;
- 4 korral hankijale suulise ettepaneku rikkumise kõrvaldamiseks²¹;
- 40 juhul järelevalemenetluse lõpetamise otsuse.

Järelevalemenetluse lõpetamise põhjused jagunesid järgmiselt:

11 juhul tunnistasid hankijad, RRO märkusi arvestades, riigihanke menetluse kehtetuks omal algatusel²²; 1 juhul kõrvaldas hankija rikkumised omaalgatuslikult; 8 juhul tuvastas järelevalve riigihangete seaduse rikkumisi, mis ei toonud kaasa järelevalemeeetmete rakendamist järelevalve poolt ning 20 juhul rikkumisi ei tuvastatud.

---

¹⁹ Hankemenetluse kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse tegi järelevalve Eesti Energia Narva Elektriijaamad AS-ile (Balti elektriijaama turbiingeneraatorite nr 1,2,3 demonteerimine ja Balti elektriijaama TP-17 tüüpi katelde nr 1-8 seadmete demonteerimine). RHS § 125 lg 10 kohaselt vaidlustuse läbivaatamise käigus asjaolu ilmnemisel, mis võib tuua kaasa hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemise Rahandusministeeriumi poolt § 108 lg 1 või 2 alusel, teavitab vaidlustuskomisjon viivitamata Rahandusministeeriumi ja peatab vaidlustuse läbivaatamise kuni Rahandusministeeriumi poolt järelevalve teostamise lõppemiseni. 04.03.2013 kirjaga nr 1.7-1/38,39 esitas VAKO Rahandusministeeriumile riikliku järelevalve teostamise taotluse, paludes kontrollida Eesti Energia Narva Elektriijaamad AS-i (NEJ) korraldatavate riigihangete läbiviimise vastavust RHS-is sätestatuga ning otsustada NEJ-le RHS-i rikkumise lõpetamiseks kohustusliku ettekirjutuse tegemise vajadus.

vt. VAKO 04.03.2013 kiri nr 1.7-1/38,39 „Riikliku järelevalve teostamise taotlus“ – arvutivõrgus kättesaadav (22.05.2014): http://www.fin.ee/dokumendi-otsing/?op=doc_details&dok_id=352891&asutus_id=1

Haldusasjas nr 3-13-1249 esitas NEJ kaebuse RaM-i 10.05.2013 ettekirjutuse nr 12.2-5/39 tühistamiseks. Kohtumenetluse kestel 21.03.2014, s.o vahetult enne kohtuotsuse avalikku teatavakstegemist (pidi toimuma 27.03.2014 kell 16.00), loobus NEJ varem esitatud kaebusest. Tallinna Halduskohtu 27.03.2013 määrusega haldusasjas nr 3-13-1249 lõpetas kohus menetluse kaebusest loobumisega.

vt. TlnHKm 27.03.2014, nr 3-13-1249 – arvutivõrgus kättesaadav (22.05.2014):

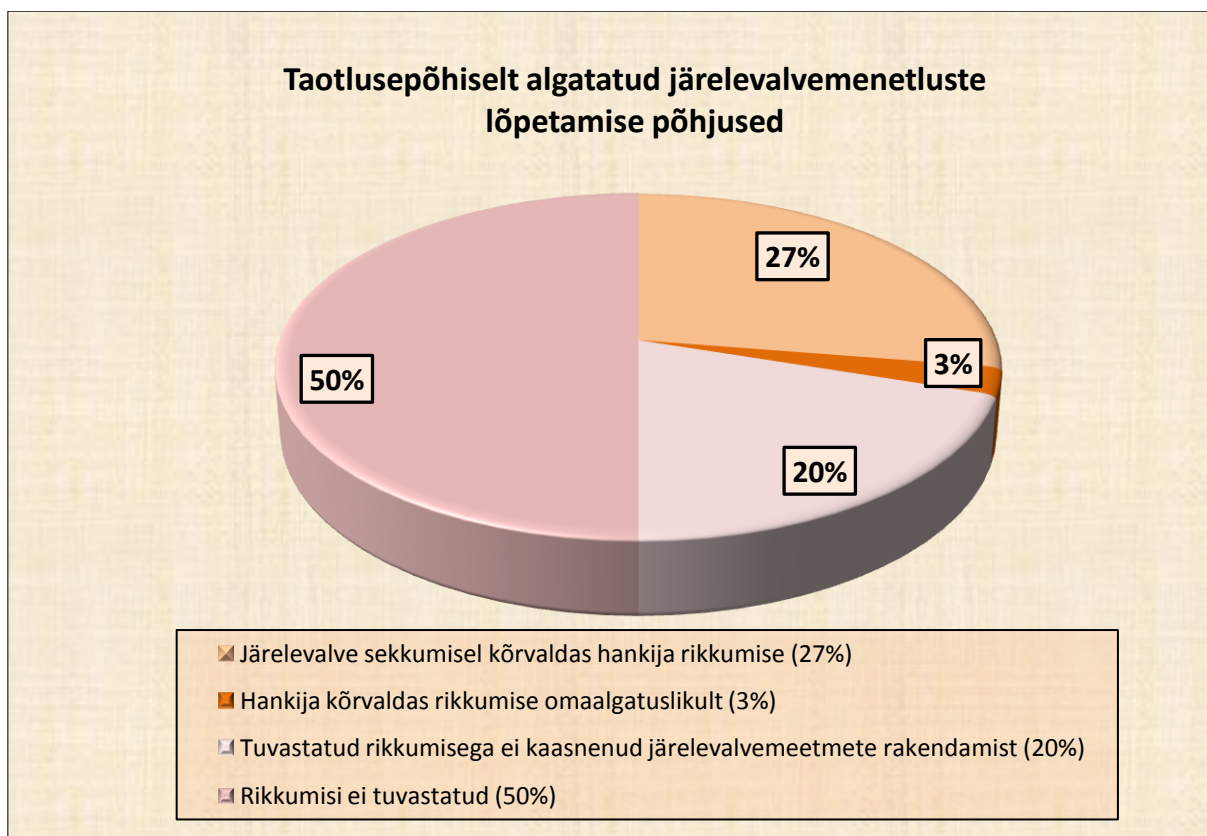
https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/maa_ringkonna_kohtulahendid/menetlus.html?kohtuasjaNumber=3-13-1249/37

²⁰ Hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsusega tunnistas järelevalve kehtetuks Politsei- ja Piirivalveameti riigihanke nr 144293 „Koeratoidu ostmise“.

vt. RaM 07.08.2013 nr 12.2-5/8859, „Hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsus“ – arvutivõrgus kättesaadav (22.05.2014): http://www.fin.ee/dokumendi-otsing/?op=doc_details&dok_id=362697&asutus_id=1

²¹ Suulise pöördumise näol on olnud tegemist järelevalve operatiivse sekkumisega hankija tegevusse telefoni teel. Teatud juhtudel, kui hankija poolne rikkumine on ilmselge ning selle kõrvaldamine hankija poolt veel võimalik (näiteks hanketeates või -dokumentides esitatud ebaseaduslik nõue ning selle muutmine võimalik tulenevalt asjaolust, et pakkumuste esitamise tähtaeg pole saabunud), on vajalik järelevalve kiire sekkumine. Järelevalve poolt suuliselt rikkumistele hankija tähelepanu juhtimine eeldab, et hankija viivitamatult rikkumise ka kõrvaldab. Suuliselt on rikkumistele tähelepanu juhitud järgmiste hankijate puhul: Urvaste kool, Kõpu Vallavalitsus, MTÜ Vara Kooli Sõprade Selts, Eesti Rahvusraamatukogu.

²² Järelevalve sekkumise tulemusel on omal algatusel hankemenetluse kehtetuks tunnistanud järgmised hankijad: Rakvere Linnavalitsus, Kaitsevägi, Tartu Veevärk AS, Põltsamaa Ametikool, Eesti Meremuuseum, Kohtla-Järve Linnavalitsus, Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet, Tallinna Linnatranspordi AS, Raasiku Vallavalitsus, Riigi Infosüsteemide Amet.

Joonis 5. Taotlusepõhiselt algatatud järelevamenetluste lõpetamise põhjused.

Eeltoodu võimaldab järeldada, et järelevalveasutuse sekkumine on olnud produktiivne ning reeglina täitnud oma eesmärgi: hankijad on riikliku järelevamenetluse algatamisel kõrvaldanud õigusrikkumise kas järelevalve algatamise teate saamisel koheselt või hiljemalt ettekirjutuse tegemise kavatsuse (koormava haldusakti projekti) teatavaks tegemisel.

Riigihangete riikliku järelevalve käigus koormava haldusakti tegemiseta (hankijapoolse omaksvõtu alusel) kõrvaldatud ja heastatud rikkumiste osakaal on võrreldav vaidlustusmenetluses vaidlustuste läbivaatamata jätmise suhtarvudega.²³

Hankijate aktiivsusega järelevamenetluses tuvastatud rikkumiste kõrvaldamisel on seletatav riigihankejärelevalves koormavate haldusaktide vähesus ja erandlikkus. Hankemenetluse kehtetuks tunnistamine Rahandusministeeriumi otsusega või ettekirjutuse alusel ei ole kunagi olnud eesmärk omaette, mille poole järelevalve peaks püüdlema. Samuti ei ole kehtetuks tunnistatud riigihangete arv indikaatornäitaja, mille põhjal mõõta järelevalvetegevuse efektiivsust.

Ohutõrjest lähtuvas, õigusrikkumise kõrvaldamisele suunatud ning karistamisele vastanduvast õigusriiklikus järelevamenetluses on õiguskohustava haldusaktiga hankemenetluse kehtetuks tunnistamine viimne abinõu. Äärmist vahendit ei saa kasutada kergekäeliselt. Järelevalveorgani otsused ja toimingud peavad vastama põhiseaduses ettenähtud proportsionaalsuse nõudele. RHS § 108 lg 2 sätestab, et Rahandusministeerium võib teha hankemenetluse kehtetuks tunnistamise kohta otsuse või ettekirjutuse siis, kui hankija rikub hankemenetluse käigus riigi-

²³ 2013. aastal jättis VAKO läbi vaatamata kokku 106 vaidlustust, millest 38 korral jäeti vaidlustus läbivaatamata põhjusel, et pärast vaidlustuse esitamist, kuid enne selle läbivaatamist, oli hankija õigusrikkumise kõrvaldanud, samuti vaidlustuse otsuse või hankemenetluse tervikuna kehtetuks tunnistanud. vt. Vaidlustuste esitamine ja läbivaatamine 2013. aastal. Riigihangete vaidlustuskomisjon, lk 1. – arvutivõrgus kättesaadav (28.05.2014): <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/vaidlustuskomisjoni-statistika>

hangete seadust ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda kõiki asjaolusid arvestades hankemenetlust jätkata. RHS § 108 lg 1 p-des 1-7 loetletud rikkumiste puhul on seadusandja eeldanud, et tegemist on olemuslikult rikkumistega, mis ei võimalda hankemenetlust jätkata, kuid siingi lasub järelevalveorganil ulatuslik kaalumis- ja põhjendamiskohustus.

Järelevalvemenetluse alustamisest keeldumise põhjused 37 korral olid järgmised:

- menetluse kehtetuks tunnistamine hankija poolt enne menetluse algatamist (2 juhul);
- enne menetluse algatamist rikkumise kõrvaldamine hankija poolt (1 juhul);
- rikkumise ilmselge puudumine (21 juhul);
- hankemenetluse lõppemisest ja hankelepingu täitmisest tingitud järelevalvemeetmete rakendamise võimatus ning võimalike väärtegade aegumine (13 juhul).

4.2.2. Plaanilised järelevalvemenetlused

Lisaks taotluste alusel algatatud järelevalvemenetlustele viis RRO 2013. aastal läbi 9 plaanilist järelevalvemenetlust (29 riigihanke üle). 6 plaanilist järelevalvemenetlust viidi läbi lähtudes 2013. aasta plaanilise järelevalve kavast, kus kõrgendatud tähelepanu all oli sõlmitud hankelepingute muutmine ning väljakuulutamisetähtaajade läbirääkimistega hankemenetluse valiku õigusjärel, ja 3 menetlust viidi läbi RRO-le erinevatest allikatest laekunud informatsiooni põhjal RRO algatusel.

Plaanilist järelevalvet teostati järgmiste hankijate üle: 1) Maardu Linnavalitsus; 2) Narva Linnavalitsus; 3) AS Hoolekandeteenused; 4) Riigimetsa Majandamise Keskus; 5) Riigi Kinnisvara AS; 6) Hangete Korraldamise MTÜ; 7) Ida-Tallinna Keskhaigla AS; 8) Tallinna Linnatranspordi AS; 9) Tartu Linnavalitus.

Plaanilise järelevalvemenetluse käigus järelevalve:

- kontrollis (2013. aasta plaanilise järelevalve kava alusel) 29 hankemenetlust ning tuvastas rikkumisi nt seoses riigihanke aruande ja aruande lisa esitamata jätmisega ning esitamiseks ettenähtud tähtaja ületamisega, väljakuulutamisetähtaajade läbirääkimistega hankemenetluse liigi valikuga, hankekorra regulatsiooniga;
- tegi Ida-Tallinna Keskhaigla AS-le ettekirjutuse RHS-i rikkumise lõpetamiseks ja riigihangete korraldamise alustamiseks, kes ettekirjutust ei vaidlustanud ning alustas riigihangete korraldamist riigihangete registris;
- tuvastas mitmeid rikkumisi Tallinna Linnatranspordi AS-i riigihanke nr 146293 "Trammiliini nr 4 taristu projekteerimine ja rekonstrueerimine" kontrollimisel. Pärast ettekirjutuse tegemise kavatsuse kättesaamist muutis Tallinna Linnatranspordi AS vastavalt järelevalve juhistele hanketeadet ja kõrvaldas järelevalve käigus tuvastatud õigusrikkumised, misjärel Rahandusministeerium lõpetas järelevalvemenetluse.

4.2.3. Enamlevinud rikkumised

Taotlusepõhiselt alustatud järelevalvemenetluse ning järelevalveasutuse enda initsiatiivil algatatud plaanilise järelevalve käigus selguvad erinevat liiki ja erineva iseloomuga rikkumised.

Järelevalve läbiviimist taotlenud pöörduvad on enamasti hanketulemusest isiklikult huvitatud. Tihti on taotlejateks pakkujad, kes on minetanud vaidlustuse esitamise õiguse.²⁴ Levinud on juhtumid, mil pakkuja ei ole tähtaegselt²⁵ vaidlustanud hanke alusdokumendis sisalduvat tingimust (näiteks

²⁴ Erinevalt vaidlustusmenetlusest on järelevalvetaotluse esitamine riigilõivuvaba (RHS § 118; RLS § 242).

²⁵ Hanketeate, hankedokumentide ja hankemenetluses vastu võetud otsuste peale saab vaidlustuse esitada kümne kalendripäeva jooksul alates päevast, mis isik sai teada või pidi teada saama oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte peale hankelepingu sõlmimist. Vaidlustus hanke alusdokumentide, st hanketeate hanke-

kvalifitseerimise tingimused, hankeeseme tehniline kirjeldus, hindamiskriteeriumid) ning soovib saavutada oma eesmärgi riikliku järelevalve kaudu. Sisuliselt tähendab see katset realiseerida era-huve avalikest huvidest lähtuma pidavas objektiivse õiguspärasuse kontrollimenetluses.

Sellised taotlused on kantud ennekõike ettevõtja majanduslikust huvist hankeeseme vastu ning taotlustes esile toodud etteheited seisnevad huvitatud isiku õiguste kaitseks sätestatud menetlusreeglite eiramises. Sagedamini ei olda rahul hankija tegevusega selgituste andmisel, hanke-dokumentide muutmisel, tehnilise kirjelduse ja hindamiskriteeriumide kehtestamisel, samuti pakkujate kvalifitseerimisel. Need on hankija kohustused, mis omavad vahetut ja otsest mõju pakkuja tegelikule võimele esitada edukas või vähemalt konkurentsivõimeline pakkumus.

Taotluspõhise järelevalve käigus on 2013. aastal tuvastatud järgmisi rikkumisi:

- selgituste andmisel RHS § 56 lõikes 2 sätestatud tähtaja ületamine;
- selgituste andmise kaudu hanke alusdokumendi õigusvastane muutmine;
- hankedokumendi muutmisel pakkumuste esitamise tähtaja pikendamata jätmine;
- RHS §-s 3 sätestatud riigihanke üldpõhimõtete rikkumine, sealhulgas pakkujate ebavõrdne kohtlemine selgituste andmisel või hindamiskriteeriumide seadmisel;
- tehnilise kirjelduse koostamise nõuete rikkumine, sealhulgas tehnilises kirjelduses kaubamärkide nimetamine (RHS § 33 lõige 7);
- sama hankeeseme suhtes paralleelselt kahe hankemenetluse korraldamine;
- kvalifikatsiooni kontrollimine hanketeates ettenähtud tingimustest erinevalt;
- kvalifitseerimistingimuste ebaproportsionaalsus ja vastuolu võrdse kohtlemise põhimõttega.

Vastandudes taotluspõhisele kontrollile, keskendub plaaniline järelevalve küsimustele, mis era-huvidest mõjutatud kontrolli fookusesse reeglina ei satu. Plaaniline järelevalvemenetlus võimaldab kontrollida hankija objektiivsete kohustuste kohast täitmist.

Objektiivse kohustuse all on mõeldud riigihangete seadusest hankijale tulenevaid kohustusi, millele otseselt ei korrespondeeru pakkuja subjektiivset õigust ning mille kontroll ei ole subjektiivse õiguskaitsemenetluse raames mõeldav. Üheks selliseks kohustuseks on RHS § 37 lõikes 1 sätestatu, mille kohaselt hankija esitab riigihangete registrile 20 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande. Siinkohal on relevantne ka RHS § 23 lõige 1, mis sätestab, et hankija ei või jaotada riigihanget osadeks riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd.

Kõnealused kohustused on seotud mitte niivõrd pakkujate õiguskaitsega eraldivõetud hankes, vaid on kutsutud ellu tagama seaduse eesmärkidele vastavat riigihangete korraldust üldiselt. Seadusele vastav riigihangete korraldus teenib esmajoones üldisi huve, kuid loob üldiste huvide kaitstuse kaudu kõigile ettevõtjatele ja igale pakkujale läbipaistva majandus- ja konkurentsikeskkonna. Siduvatena sätestatud objektiivsed kohustused tagavad selle, et pakkujatel on hiljem võimalik realiseerida oma subjektiivseid õigusi, sealhulgas vajadusel õiguskaitsemenetluses.

Ülaltoodust tulenevalt keskenduvad taotluspõhine ja plaaniline järelevalve erineva genesiga rikkumisriskidele. Järelevalveorgani enda initsiatiivil algatatud seaduslikkuse kontroll huvitub juhtumitest ja rikkumistest, mida vaidlustusmenetlus ei võimalda tulemuslikult tuvastada ja ohjata.

---

dokumentide, pakkumuse esitamise ettepaneku, kontsessiooni teate, perioodilise eelteate, millega alustatakse hankemenetlust, kvalifitseerimissüsteemi teate, millega alustatakse hankemenetlust, ideekonkursi kutse peale peab olema laekunud hiljemalt kolm tööpäeva enne taotlust, pakkumuste, kavandite või kontsessioonitaotluste esitamise tähtpäeva (RHS § 117 lg-d 1-2, § 121 lg 1).

Plaaniliselt korraldatud järelevalve puhul tuleb eristada järelevalveasutuse enda initsiatiivil hanke-menetluse kestel teostatavat järelevalvet ning järelkontrolli, mida teostatakse riskianalüüsi ja tööplaani alusel. Aruannete esitamist ja hankelepingute muutmise õiguspärasust saab kontrollida ainult ex post järelkontrollis.

Plaanilise järelevalve käigus on 2013. aastal tuvastatud järgmisi rikkumisi:

- hankekorra mittevastavus RHS §-le 13¹;
- lihthanke õigusvastane korraldamata jätmine;
- väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse valimine RHS §-s 28 sätestatud nõudeid rikkudes;
- hankelepingu eeldatavale maksumusele mittevastava menetlusliigi valik, s.o lihthanke korraldamine olukorras, kus hankelepingu eeldatav maksumus ületas riigihanke piirmäära;
- massiliselt on ilmnenud aruannete ja aruande lisade esitamata jätmist või nende esitamist hilinemisega.

Sarnaselt taotluspõhise järelevalvega on ka plaanilises järelevalvemenetluses tuvastatud selgituste andmisel RHS § 56 lõikes 2 sätestatud 3-tööpäevase tähtaja rikkumisi.

Järelevalvetegevuse kokkuvõte

Riikliku järelevalve keskseks probleemiks on hoidumine ainult erahuvide teenimisest, vältimisekaebe(põhi)õiguse ripatsiks muutumisest. Riigihangete seaduse alusel toimetatava järelevalve eesmärk on tagada avalik huvi, et hankija järgiks seaduslikkuse printsiipi ja toimiks õiguspäraselt. Nimetatud eesmärgi täitmisel saab kaudselt osaleda küll igaüks, sest riigihangete seadus ei sätesta, kes võib taotleda Rahandusministeeriumi järelevalvet hankija hanketegevuse õiguspärasuse üle, kuid see siiski ei tähenda, et Rahandusministeeriumil oleks lubatud algatada järelevalvet pelgalt erahuvides.

2013. aastal läbiviidud järelevalvemenetlused olid algatatud peamiselt kolmanda isiku taotluse alusel. Järelevalveasutuse enda initsiatiivil kontrolliti pisut üle ühe kolmandiku riigihankeid. Tööplaani alusel järelkontrollina toimiv riiklik järelevalve võimaldab saada tervikliku ülevaate järelevalvealuse hankija hankepraktikast pikema ajaperioodi vältel. 2014. aastal on seatud eesmärgiks tõsta järk-järgult plaaniliste järelevalvemenetluste mahtu, mis eelduslikult peaks võimaldama saavutada avalikest huvidest kantud objektiivse õiguspärasuse kontrolli eesmäärke senisest veelgi efektiivsemalt.

5. RIIGIHANGETE REGISTER JA STATISTILINE ÜLEVAADE

Käesolev ülevaade on koostatud Riigihangete registri andmete alusel 2013. aastal Eestis läbiviidud riigihangetest. Jooksev info riigihangete kohta on huvilisele pidevalt kättesaadav E-riigihangete keskkonnas aadressil <https://riigihanked.riik.ee>.

E-riigihangete keskkond

Riigihangete teated (eelteated, hanketeated, aruanded jm) on elektrooniliselt Riigihangete registris avaldatud alates 2001. aasta esimesest aprillist.

2008. aastal alustatud projekti tulemusena käivitati 2. veebruaril 2011 e-riigihangete keskkond <https://riigihanked.riik.ee>, mis pakub innovaatilist töökeskkonda hankijatele riigihangete korraldamiseks ning pakkujatele riigihangetel osalemiseks. E-riigihangete keskkond koosneb infoportaalist, kuhu koondatakse riigihangete valdkonda puudutav ajakohane informatsioon ja riigihangete registrist, mille vahendusel saavad hankijad hankeid avaldada ja pakkujad nendel osaleda. E-keskkond võimaldab esitada elektroonilisi pakkumusi, neid hinnata ja korraldada e-oksijoneid.

Kuidas saab informatsiooni riigihangete kohta?

Kogu riigihangete registrisse kantud informatsioon on avalik ja kättesaadav kõigile huvitatud isikutele.

Hetkest, kui riigihangete registris avaldatakse hanget alustav teade, alustatakse väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus või lihtsustatud korras teenuse tellimise hange, on kõigil riigihangetest huvitatud isikutel võimalik sellega tutvuda. Kui tegemist on e-hankega, siis on registrist võimalik leida kogu hankes osalemiseks vajalik informatsioon ning pakkumust esitada. Kui riigihankest huvitatud isikul tekib huvi riigihankes osalemiseks, siis on pakkujana registreeritud isikutel võimalik hankesse registreeruda. Registreerimine võimaldab teabevahetuse kaudu hankijale küsimusi esitada ning saada teavitusi hankes toimuvate muudatuste kohta. E-hanke korral tuleb e-riigihangete keskkonna kaudu esitada sõltuvalt hankemenetlusest taotlusi hankemenetluses osalemiseks või pakkumusi.

Kõigil riigihangete registris registreeritud ja registrisse sisenenud isikutel on võimalik koostada infotellimus registri alammenüü „Minu infotellimused“ kaudu. Infotellimuse abil on huvitava temaatika (CPV koodi vajaliku osa äranäitamise) ja muude tingimuste määratlemisel võimalik saada teavet alustatud hangete kohta oma e-posti aadressile. Info registrisse kantud riigihanke kohta saadetakse kasutaja registris märgitud e-posti aadressile lühiinformatsioonina hanketeate registris avaldamisele järgneva öö jooksul.

Riigihanked ja Euroopa Liit

Kõikide potentsiaalsete pakkujate teavitamiseks korraldatavatest riigihangetest ja sõlmitud hankelepingutest, tuleb maksumuselt rahvusvahelisi piirmäärasid ületavad riigihanked avaldada andmebaasis [TED](#) (Tenders Electronic Daily). Selleks on kohustus kasutada EL standardvorme, mis saadetakse Luksemburgis asuvalle Euroopa Liidu Teatajale avaldamiseks.

Kohustus ja võimalus saata rahvusvahelist piirmäära ületavate riigihangete teated avaldamiseks Euroopa Liidu Teatajale tekkis seoses Eesti Vabariigi Euroopa Liidu liikmeks saamisega 1. mail aastal 2004. Esimest korda saatis riigihangete register teated avaldamiseks Euroopa Liidu Teatajas 20.5.2004 ja seda PDF formaadis. XML formaadis (struktureeritud formaadis) teadete saatmise õiguse ehk e-Sender-i rolli sai riigihangete register 30.9.2009 ja esimesed XML formaadis teated saatis ELT-le avaldamiseks 19.11.2009. ELT-l on kohustus avaldada PDF formaadis saadetud teated 12 kalendripäeva jooksul, struktureeritud ehk XML formaadis saadetud teated tuleb aga avaldada

ELT-l viie kalendripäeva jooksul. Selle tulemusena tekkis hankijatel võimalus tuua pakkumuste esitamise tähtaeg seitsme päeva võrra lähemale (52-lt päevalt 45-le päevale).

ELT-s avaldati 2013. aastal kokku 443 tuhat teadet ja nende seas 2 650 teadet Eestist, sealhulgas eelteated, hanketeated ja aruanded (hankelepingu sõlmimise teated). Meie lähinaabrid saatsid avaldamiseks vastavalt Läti 3 141, Leedu 6 262 ja Soome 7 780 teadet. Euroopa Liidu 28 liikmesriigist ainult kümme saadavad kõik teated avaldamiseks kasutades elektroonilisi kanaleid (Eesti, Läti, Leedu, Ungari, Sloveenia, Luksemburg, Küpros, Malta, Rumeenia ja Holland)).

Tuleb meeles pidada, et TED-is toimub riigihangete otsimine ennekõike CPV koodi järgi, lisaks saab otsingut täiendada hanke liigi (TED-is Leping), teate liigi (TED-is Dokumendi liik) tunnusega.

Informatsioon riigihangete kohta Euroopa Liidus ja viited vastavatele õigusaktidele on kättesaadavad Euroopa avalike hangete veebiväravast SIMAP

(http://simap.europa.eu/index_et.htm).

Riigihangete 2013. aasta statistiline ülevaade

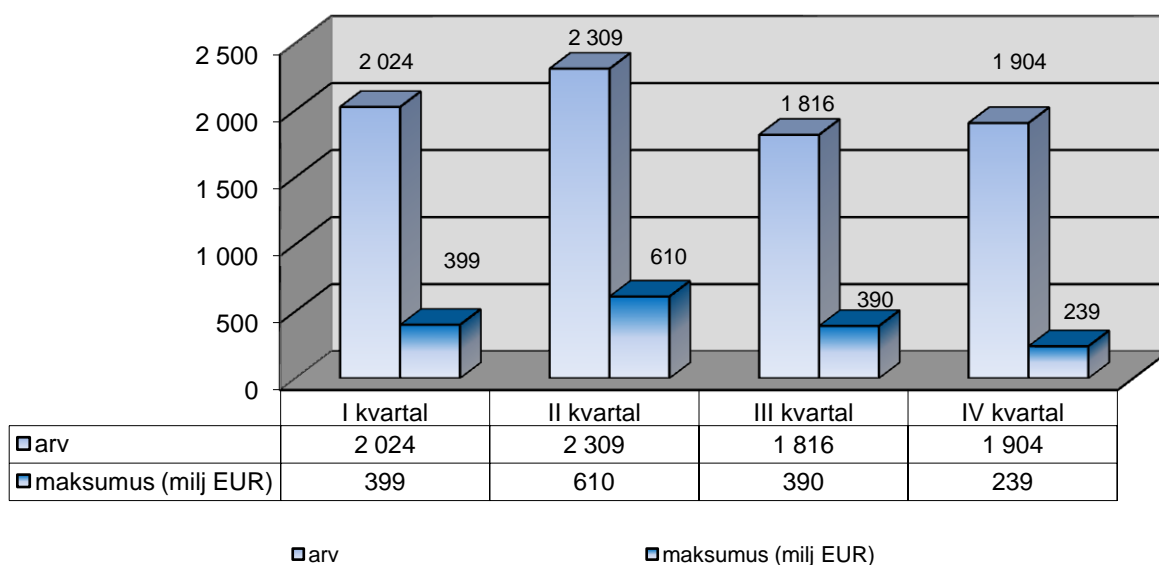
2013. aastal viidi läbi 8 078 (2012. aastal 9 023) riigihanget kogumaksumusega 1,638 miljonit eurot (2012. aastal 2 106 miljonit eurot), sealhulgas 25 ideekonkurssi auhinnarahadega kogusummas 90 tuhat eurot. Seega 2013. aastal riigihangete kogumaksumus langes 2012. aastaga võrreldes 423 miljoni euro võrra.

936 hanke osas on hankemenetlus erinevatel põhjustel lõppenud (näiteks 273 hankes ei esitatud ühtegi pakkumust, 250 hanget tunnistati kehtetuks jne).

Edaspidi on arvesse võetud ainult hanked, mille eesmärk oli hankelepingu või raamlepingu sõlmimine.

Kvartalite lõikes on toodud riigihangete jaotus joonisel 6, kus on näha, et hangete maksumus oli kõige suurem 2013. aastal teises kvartalis, kõige väiksem kolmandas ja neljandas kvartalis. Hangete koguarv oli kõige väiksem kolmandas kvartalis ja suurim esimeses ja teises kvartalis.

Joonis 6. Riigihangete arv ja maksumus 2013. aasta kvartalite lõikes

Hankemenetluse liigi järgi olid 2013. aastal arvuks esikohal lihthanked (4 246), moodustades

53% kõikidest menetlustest. Järgnesid avatud hankemenetlus (2 630), moodustades 33%, lihtsustatud korras tellitavad teenused (598), moodustades 7%; väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus (467) moodustades, 5% ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus (81) moodustades, 1% kõigist menetlustest. Ülejäänud menetluste (võistlev dialoog, piiratud hankemenetlus, ehitustööde kontsessioon, vabatahtlik teade) osakaal oli väga väike, mistõttu neid järgnevatel tabelites ei kajastata.

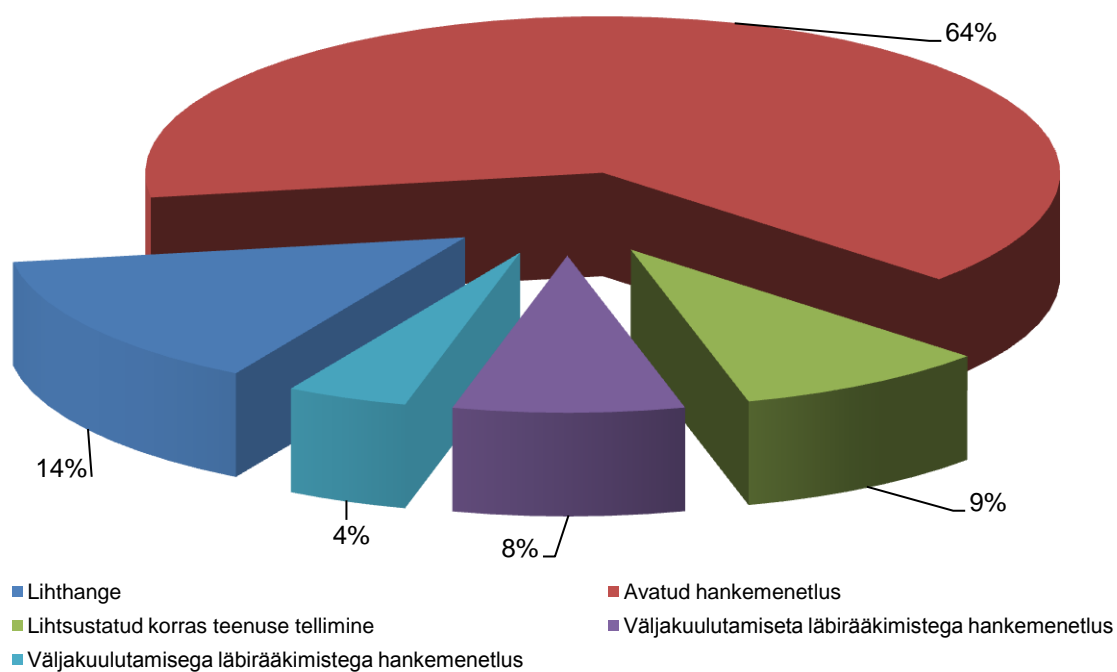
Tabel 1. 2013. aasta riigihanked hankemenetluse liikide arvu ja maksumuse järgi

	2013. aasta riigihangete			
	%	arv	%	maksumus (milj EUR)
Kokku	100%	8 053	100%	1 638
Lihthange	53%	4 246	11%	231
Avatud hankemenetlus	33%	2 630	58%	1 052
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	9%	598	11%	147
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	5%	467	8%	134
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	1%	81	8%	70

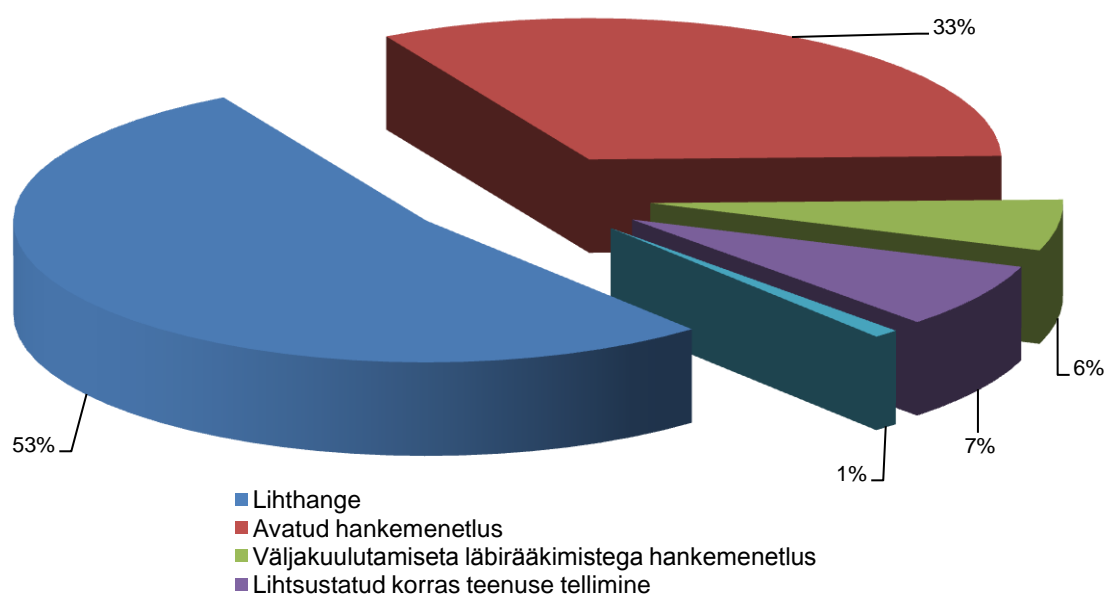
Tabel 2. 2013 aasta riigihangetes pakkumuse esitajaid ja sõlmitud lepinguid hanke kohta keskmiselt

	Hangete arv	Pakkujaid	Pakkujate keskmine arv hanke kohta	Sõlmitud lepingute arv	Sõlmitud lepingute arv hanke kohta
Lihthange	4 246	13 238	3,1	4 299	1,0
Avatud hankemenetlus	2 630	10 129	3,9	3 577	1,4
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	598	1 986	3,3	1 175	2,0
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	467	593	1,3	521	1,1
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	81	275	3,4	88	1,1

Joonis 7. 2013. aasta riigihanked maksumuse järgi

Joonis 8. 2013. aasta riigihanked hangete arvu järgi

Tabel 3. 2012 ja 2013 võrdlus hankemenetluse liikide kaupa

	Maksumus (milj EUR)		Muutus %
	2012	2013	
Avatud hankemenetlus	1 217	1 052	-13,6%
Lihthange	227	231	1,8%
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	239	147	-40,5%
Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus	179	134	25,1%
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	167	70	-58,0%

Riigihangete kogumaksumus oli 2013. aastal 1 638 miljonit eurot. Hankemenetlused järjestusid maksumuse järgi alljärgnevalt:

- Avatud hankemenetlus 1 052 miljonit eurot, moodustades 64% kogumaksumusest;
- Lihtsustatud korras tellitavad teenused 239 miljonit eurot, 11% kogumaksumusest;
- Lihthange 231 miljonit eurot, 14% kogumaksumusest;
- Väljakuulutamisetä läbirääkimistega menetlus 134 miljonit eurot, 8% kogumaksumusest;
- Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus 70 miljonit eurot, 4% kogumaksumusest;
- Ülejäänud hankemenetlused (võistlev dialoog, piiratud hankemenetlus, ehitustööde kontsessioon, vabatahtlik teade) moodustavad alla 1% kõigist menetlustest.

Hankijate lõikes on klassikalises sektoris hangete arv ja lepingute maksumus järgmine:

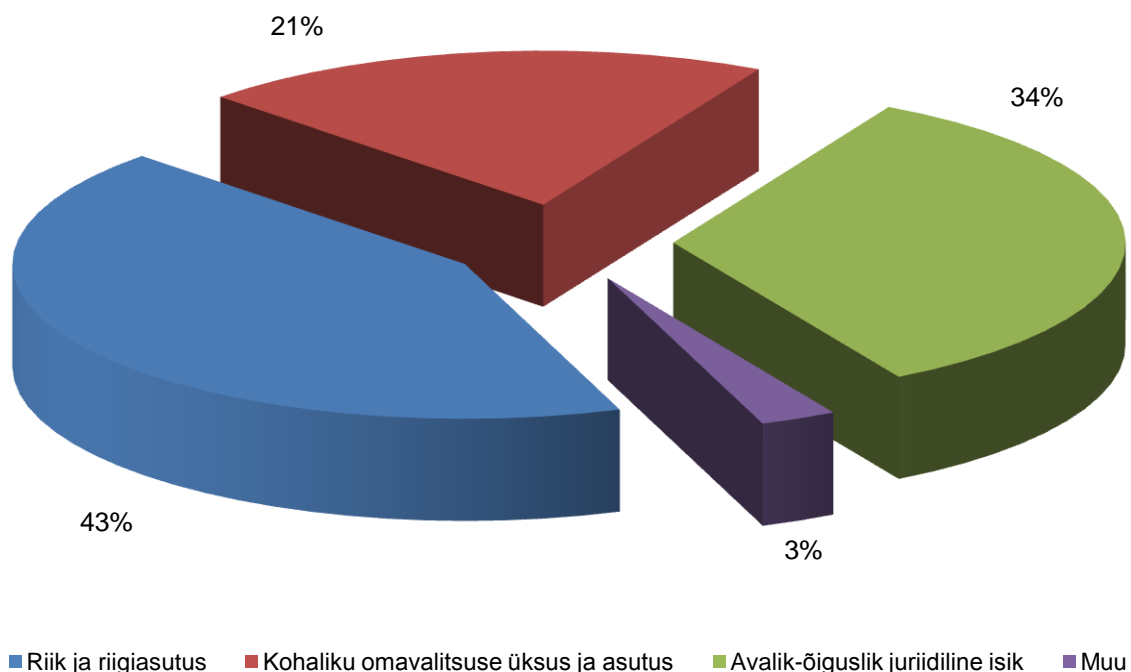
- Riik või riigiasutus (RHS § 10 lg 1 p 1 tähenduses) – 2 386 hanget, moodustades hangete koguarvust 33%. Sõlmiti 3 001 lepingut maksumusega 564 miljonit eurot;
- Avalik-õiguslik juriidiline isik või riigi kontrolli all olevad eraõiguslikud juriidilised isikud (RHS § 10 lg 1 punktide 3, 4 ja 5 tähenduses) – 2 613 hanget, mis moodustab hangete koguarvust 36%. Sõlmiti 3 358 lepingut maksumusega 444 miljonit eurot;
- KOV üksused ja asutused (RHS § 10 lg 1 p 2 tähenduses) – 1 995 hanget, mis moodustab hangete koguarvust 28%. Sõlmiti 2 145 lepingut maksumusega 270 miljonit eurot;
- Muu hankija (RHS § 10 lg 1 p 6 koostoimes lõikega 2) – 228 hanget, moodustades hangete koguarvust 3%. Sõlmiti 203 lepingut maksumusega 36 miljonit eurot.

Tabel 4. 2013. aasta riigihanked klassikalise sektori hangete arvu ja lepingu maksumuse järgi

	Riigihangete			
	%	arv	%	maksumus mln EUR
Kokku	100%	7 222	100%	1 314
Riik ja riigiasutus	33%	2 386	43%	564
Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	28%	1 995	21%	270

Avalik-õiguslik juriidiline isik	36%	2 613	34%	444
Muu	3%	228	3%	36

Joonis 9. 2013. aasta riigihanked klassikalise sektori hankijate lõikes lepingu maksumuse järgi

Hangete jaotus klassikalise sektori hankijate järgi on toodud tabelis 8 ja joonisel 9.

Tabel 5. 2013. aasta riigihanked sektorite lõikes hangete arvu ja lepingulise maksumuse järgi

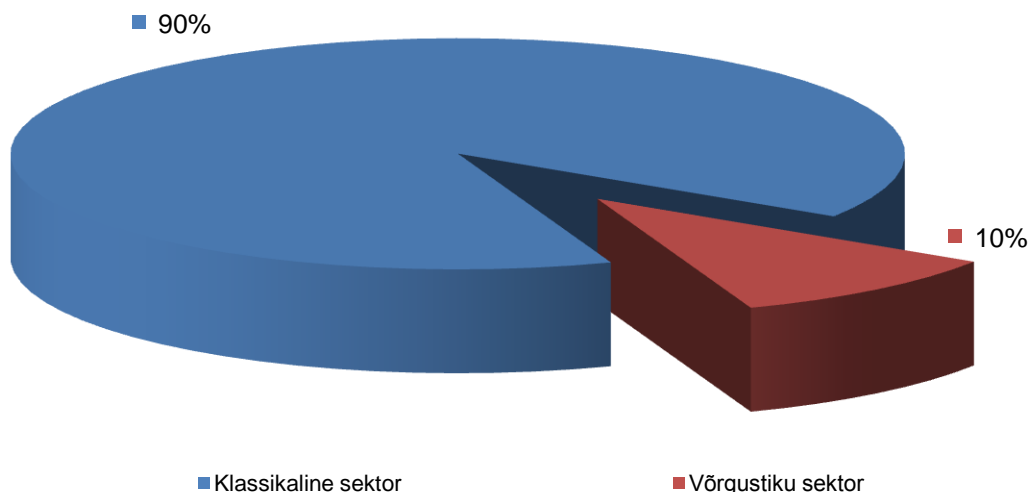
	Riigihangete			
	%	arv	%	maksumus (milj EUR)
Kokku	100%	8 053	100%	1 638
Klassikaline sektor	91%	7 222	83%	1 314
Võrgustiku sektor	9%	831	17%	831

Tabel 6. 2012 ja 2013 võrdlus hankijate liigituse järgi

	Maksumus (milj EUR)		
	2012	2013	Muutus %
Riik	564	564	0%
Avalik-õiguslik juriidiline isik	663	444	-33%
Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	236	271	14%
Muu	33	36	9%
Võrgustiku sektor	609	324	-47%

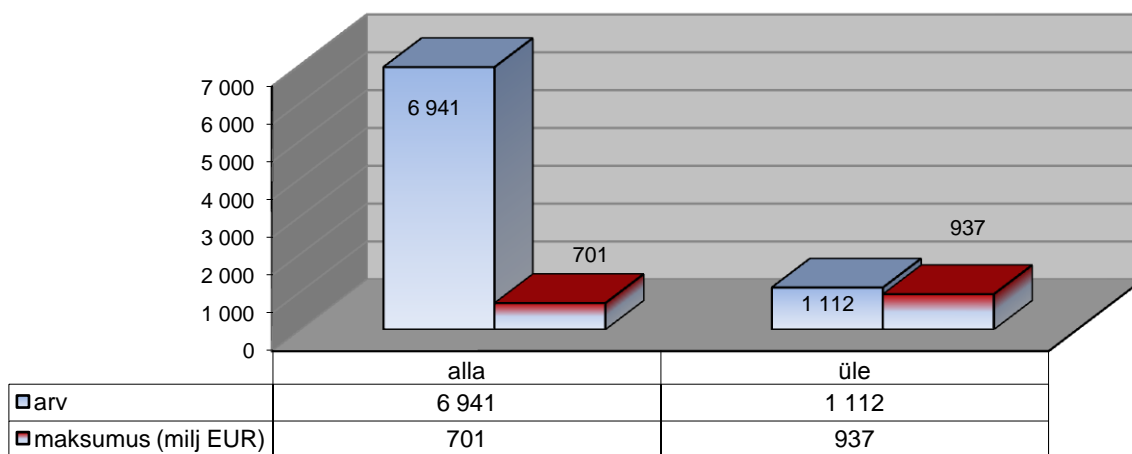
Joonis 10. 2013. aasta riigihanked sektorite lõikes hangete arvu järgi

Tabel 7. 2013. aasta riigihanked alla ja üle rahvusvahelise piirmäära hankijate järgi

	alla rahvusvahelise piirmäära		üle rahvusvahelise piirmäära	
	arv	maksumus (milj EUR)	arv	maksumus (milj EUR)
Avalik-õiguslik juriidiline isik	2 067	209	546	235
Riik	2 014	186	372	378
Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	1 912	158	83	113
Võrgustiku sektor	737	132	94	192
Muu	211	17	17	19

Joonis 11. 2013. aasta riigihangete arv ja maksumus alla ja üle rahvusvahelise piirmäära

Lepingu eseme lõikes jagunevad arvuliselt kahanevas järjekorras hanked alljärgnevalt (tabel 8 ja joonis 12):

- Teenuste tellimine – 3 760 hanget maksumusega 617 miljonit eurot, moodustades

kogumaksumusest 38%.

- Asjade ostmine – 3 348 hanget maksumusega 416 miljonit eurot, moodustades kogumaksumusest 28%.
- Ehitustööde tellimine – 1 629 hanget maksumusega 560 miljonit eurot, moodustades kogumaksumusest 34 %.

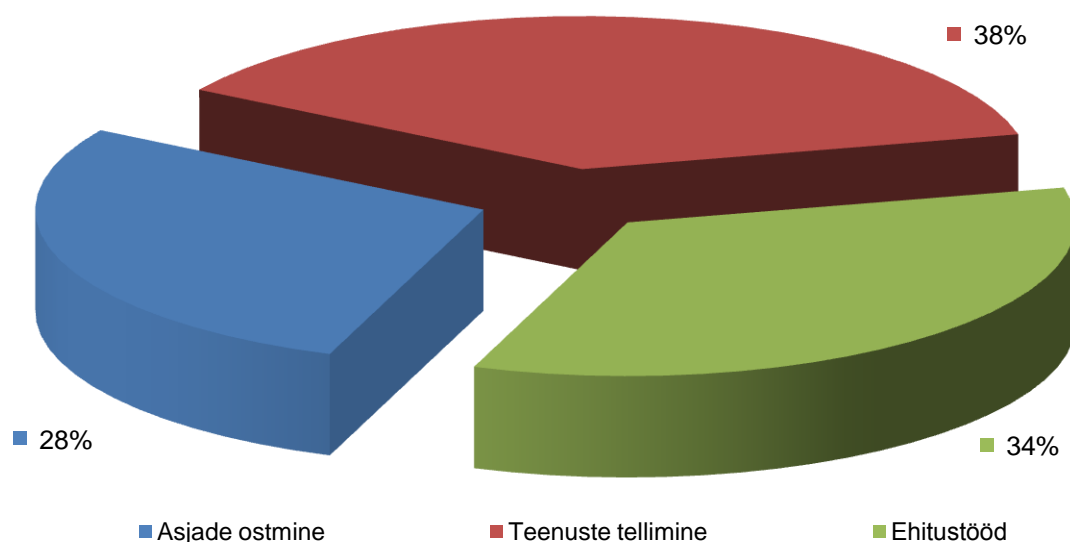
Tabel 8. 2013. aasta riigihanked lepingu eseme lõikes hangete arvu ja kogumaksumuse järgi

	Riigihangete			
		arv	maksumus (milj EUR)	
Kokku	100%	8 053	100%	1 638
Asjade ostmine	42%	3 348	28%	461
Teenuste tellimine	38%	3 760	38%	617
Ehitustööd	20%	1 629	34%	560

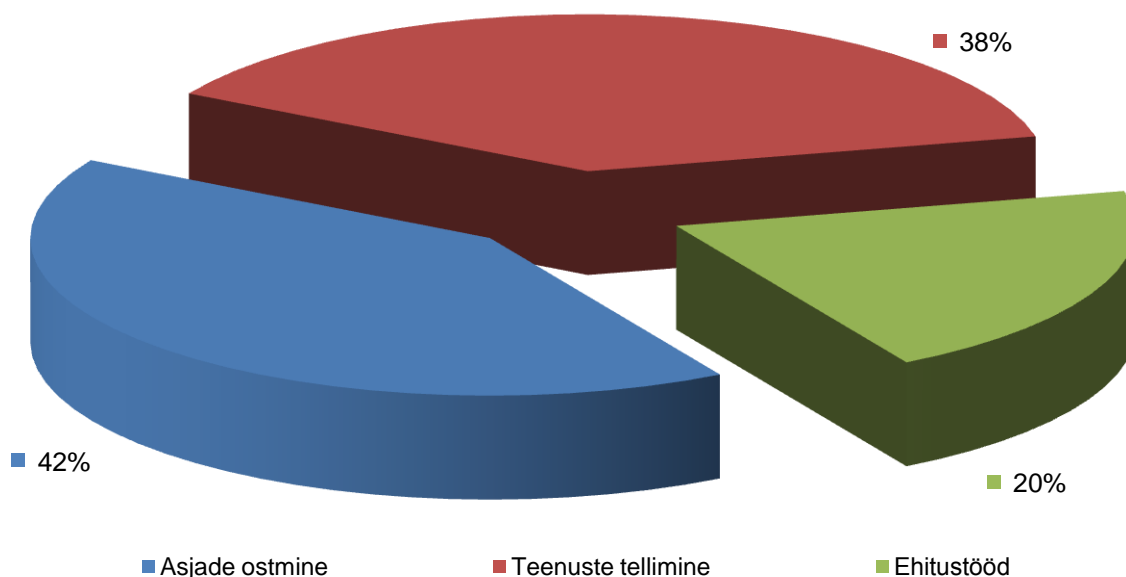
Tabel 9. 2012 ja 2013 võrdlus lepingu eseme järgi

	Riigihangete maksumus (milj EUR)			
	2012	2013	Muutus (milj EUR)	Muutus %
Asjade ostmine	814	461	-353	-43%
Teenuste tellimine	527	617	90	17%
Ehitustööd	765	560	-205	-27%

Joonis 12. 2013. aasta riigihanked lepingu eseme lõikes hanke kogumaksumuse järgi

Joonis 13. 2013. aasta riigihanked lepingu eseme lõikes hangete arvu järgi

Hangete jaotus hankelepingute ja raamlepingute järgi

Tabel 10. Hankelepingute ja raamlepingute vahet 2013. aasta hangetes.

Hanke eesmärk	Hangete arv	Hangete maksumus (milj EUR)	e-hankeid	Pakkujaid	Lepinguid	Maksumusega üle rahvusvahelise piirmäära
Hankelepingu sõlmimine	7 400	1 314	3 205	10 818	3 478	501
Raamlepingu sõlmimine	653	324	363	1 198	649	126
Kõik kokku	8 053	1 638	3 568	12 016	4 127	

Raamlepingute alusel korraldati e-hankena e-riigihangete keskkonnas 154 minikonkurssi.

E-hanked aastal 2013

Aastal 2013 korraldati e-riigihangete keskkonnas 3 568 e-hanget, mis moodustab 44,3% kogu hangete arvust ja 52,7% hangete kogumaksumusest. Võrreldes aastaga 2012 kasvas e-hangete arv 2,7 korda (aastal 2012 korraldati 1 332 e-hanget). E-hangete osakaal ületas arvuliselt (58,1%) ja hangete kogumaksumuse (67,0%) järgi riigihangete seaduses nõutud viiekümne protsendi piiri riigi või riigiasutuse osas ning hangete kogumaksumuse osas (58,7%) hankijatel kes kuuluvad „Avalik-õigusliku juriidilise isiku“ ja riigi kontrolli all oleva eraõigusliku juriidilise isiku“ mõiste alla. Täpsem jaotus on näha joonisel 17.

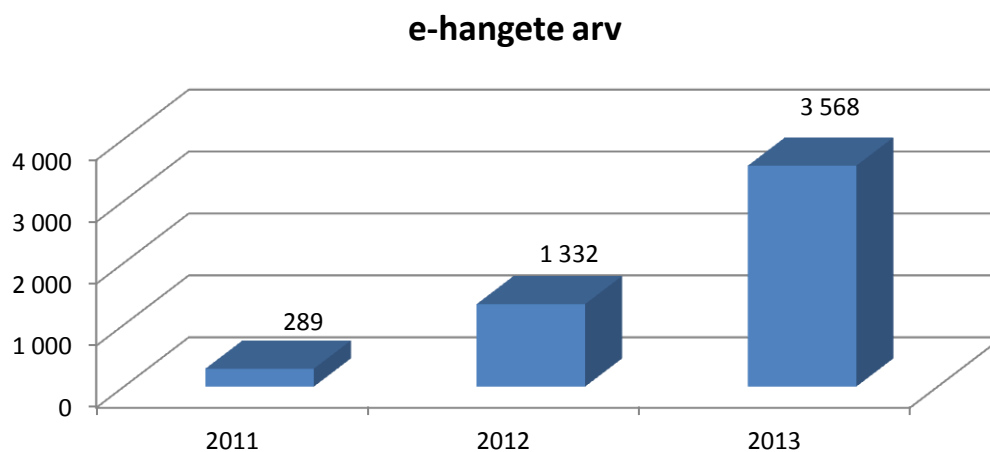
Tabel 11. E-hangete jaotus ja osakaal 2013. aasta hangetest arvu ja maksumuse järgi

	%	Arv	%	Maksumus (milj EUR)
Kokku hankeid		8 053		1 638
E-hankeid	44,3%	3 568	52,7%	864

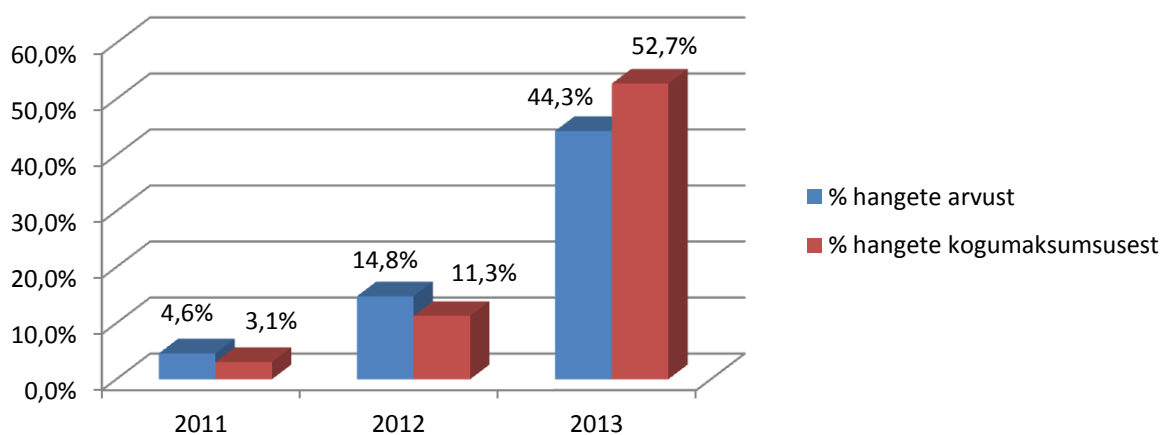
sealhulgas:

Asjade ostmine	45%	1 708	28%	237
Teenuste tellimine	35%	1 269	24%	375
Ehitustööd	20%	591	48%	251

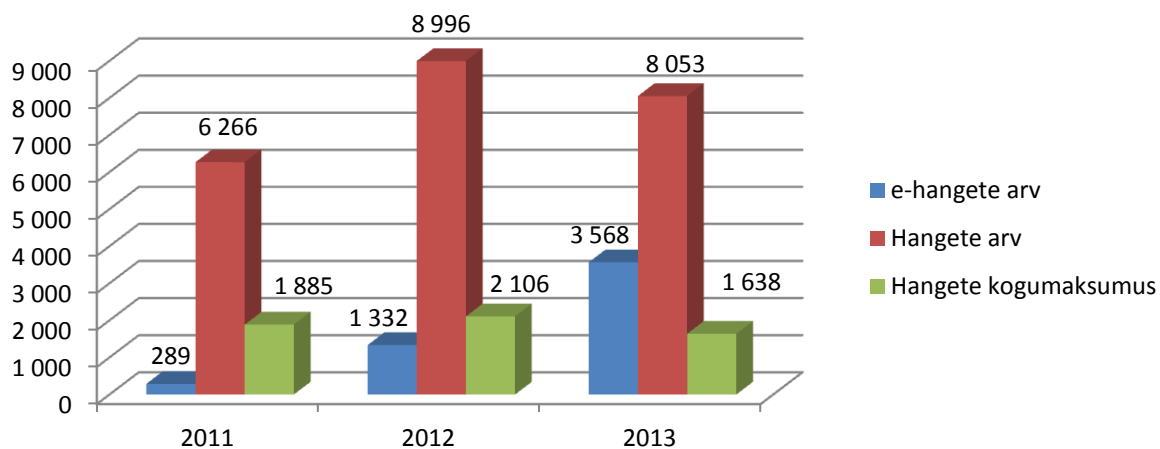
Joonis 14. 2013. aasta e-hangete arv

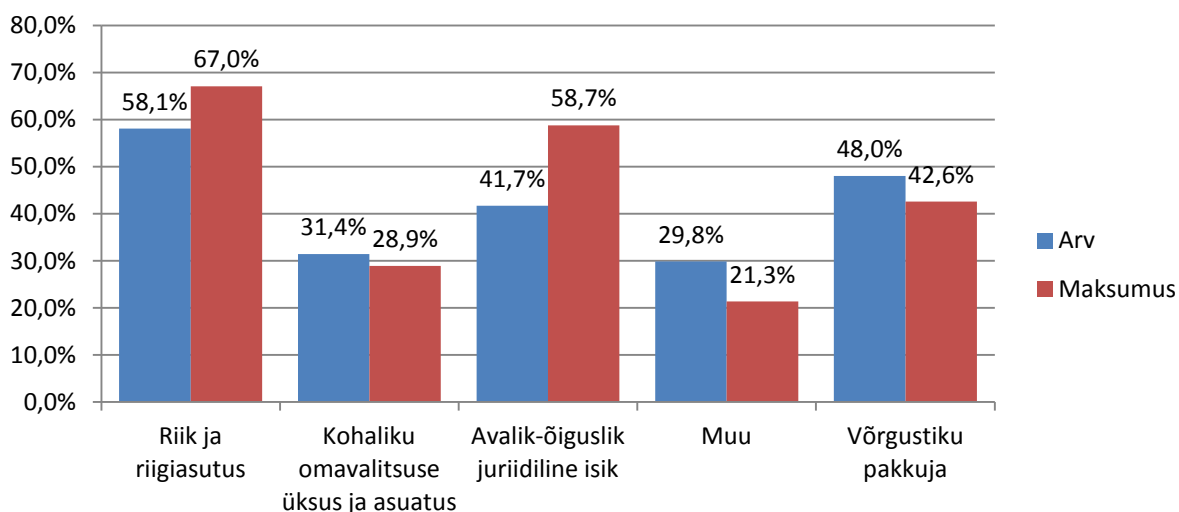
Joonis 15. 2013. aasta e-hangete osakaal hangete arvust ja hangete kogumaksumusest

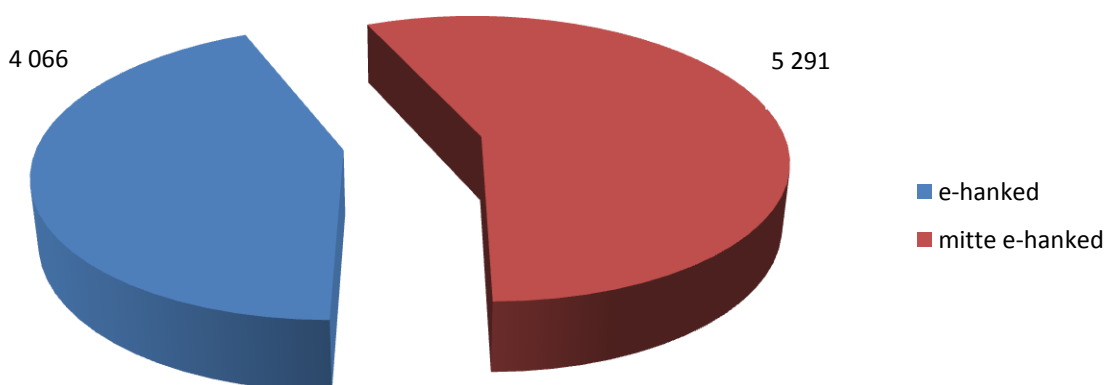
Joonis 16. e-hangete, hangete ja hangete kogumaksumuse muutus aastatel 2011 kuni 2013

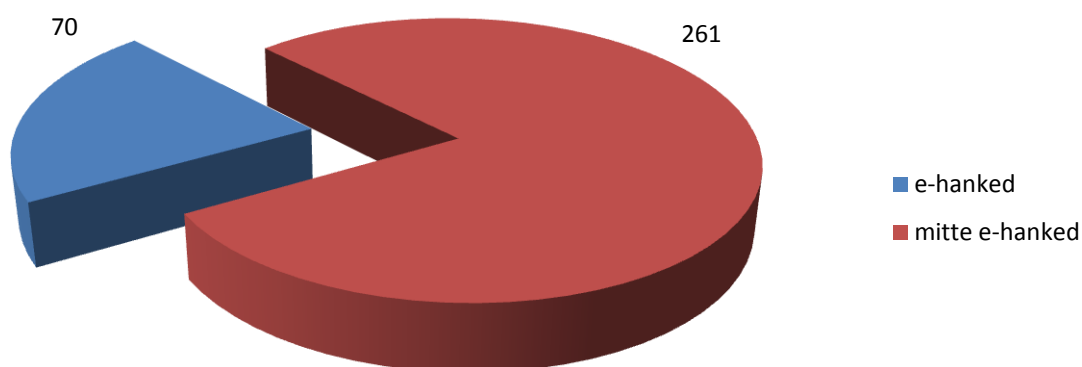
Joonis 17. 2013. aasta e-hangete osakaal kogu hangete arvust ja maksumusest hankijate lõikes

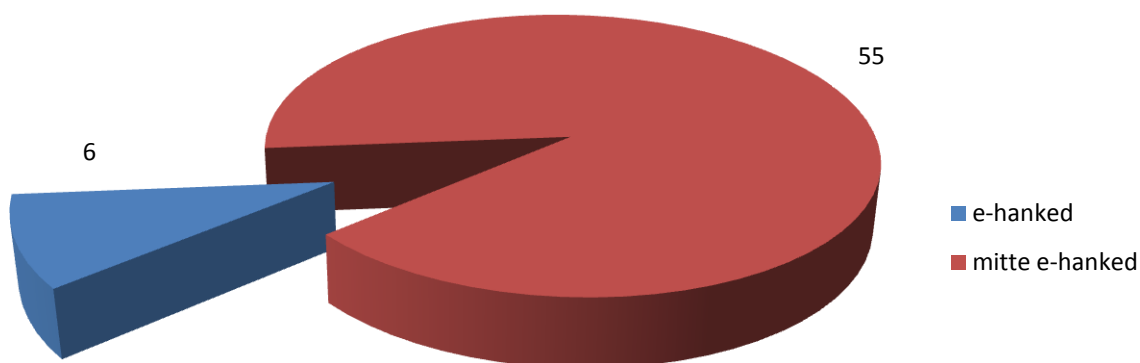
Joonis 18. Eesti pakkujate lepingute jaotus 2013. aasta e-hangete järgi

Joonis 19. Euroopa Liidu pakkujate lepingute jaotus 2013. aasta e-hangete järgi

Joonis 20. Muu maailma pakkujate lepingute jaotus 2013. aasta e-hangete järgi

Tabel 12. 2013. aasta hangete jaotus e-hangete ja tavahangete lõikes, keskmine pakkujate ja lepingute arv hanke kohta. Üle rahvusvahelise piirmäära maksumusega hangete osakaal.

		Pakkujat hankes	Lepingut hanke kohta	Üle rahvusvahelise piirmäära	Hangete arv
Tavahanked	asjade ostmine	2,5	1,2	15,3%	1 640
	teenuste tellimine	3,2	1,4	11,6%	1 807
	ehitustööd	4,3	1,0	2,3%	1 038
	Kokku	3,2	1,2	10,8%	4 485
e-hanked	asjade ostmine	2,6	1,2	22,2%	1 708
	teenuste tellimine	3,5	1,3	17,1%	1 269
	ehitustööd	5,1	0,9	5,2%	591

	Kokku	3,4	1,2	17,6%	3 568
--	--------------	------------	------------	--------------	--------------

Kõik kokku	3,3	1,2	13,8%	8 053
-------------------	------------	------------	--------------	--------------

Hankemenetluste ebaõnnestumise põhjused

Vaatamata riigihangete registri poolt hankijatel saadetavatele teadetele aruande esitamise kohustuse kohta on 184 hankes käesoleval hetkel riigihanke aruanne veel esitamata. Põhjuseks võib olla, et hankijad pole jõudnud nendes hangetes lepingu sõlmimiseni.

Hankijad on tunnitanud kehtetuks 250 hankemenetlust. Pakkumusi või taotlusi hankemenetluses osalemiseks pole esitatud 273 hankes ja 262 hankes lõppes hankemenetlus kõikide pakkumuste tagasilükkamisega RHS paragrahv 49 sätestatud alustel.

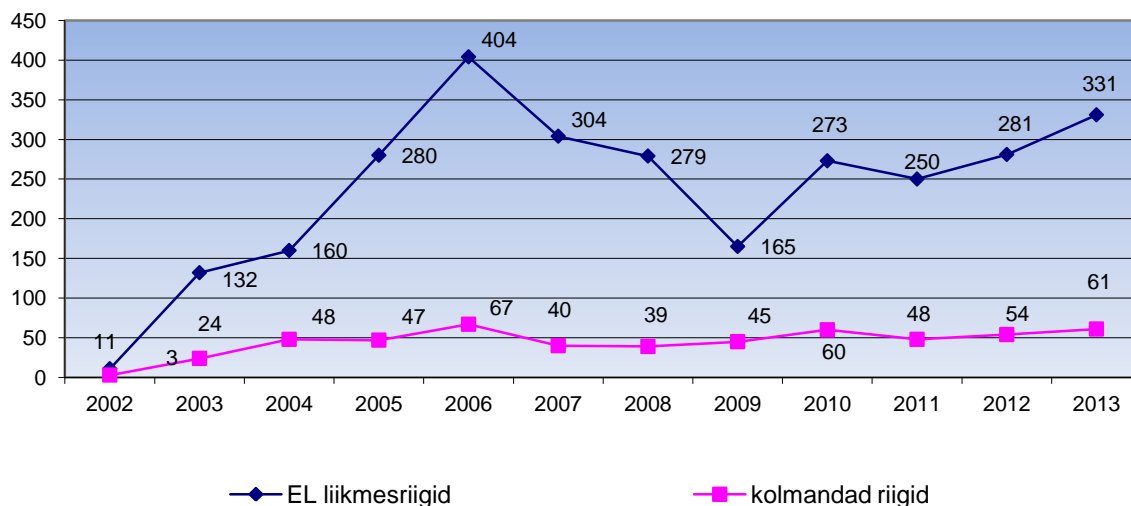
Tabel 13. 2013. aasta hangete hankemenetluse lõpetamine ilma hankepingut sõlmimata

Hankemenetluse lõpetamise alus ilma hankepingut sõlmimata	Arv
pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste mitteesitamine	273
kõikide pakkumuste tagasilükkamisega RHS §-s 49 sätestatud alustel	262
hankemenetluse kehtetuks tunnistamine Rahandusministeeriumi või hankija omal otsusel	250
kõikide pakkumuste tagasilükkamine põhjusel, et ühtegi pakkumust ei tunnistatud vastavaks	85
kõikide pakkujate või taotlejate hankemenetlusest kõrvaldamine või kvalifitseerimata jätmine	62
kõikide pakkumuste jõusoleku tähtaja lõppemine, sest ükski pakkuja ei olnud nõus jõusoleku tähtaega pikendama	4
Kokku ilma hankepingut sõlmimiseta lõppenud hankemenetlust	936

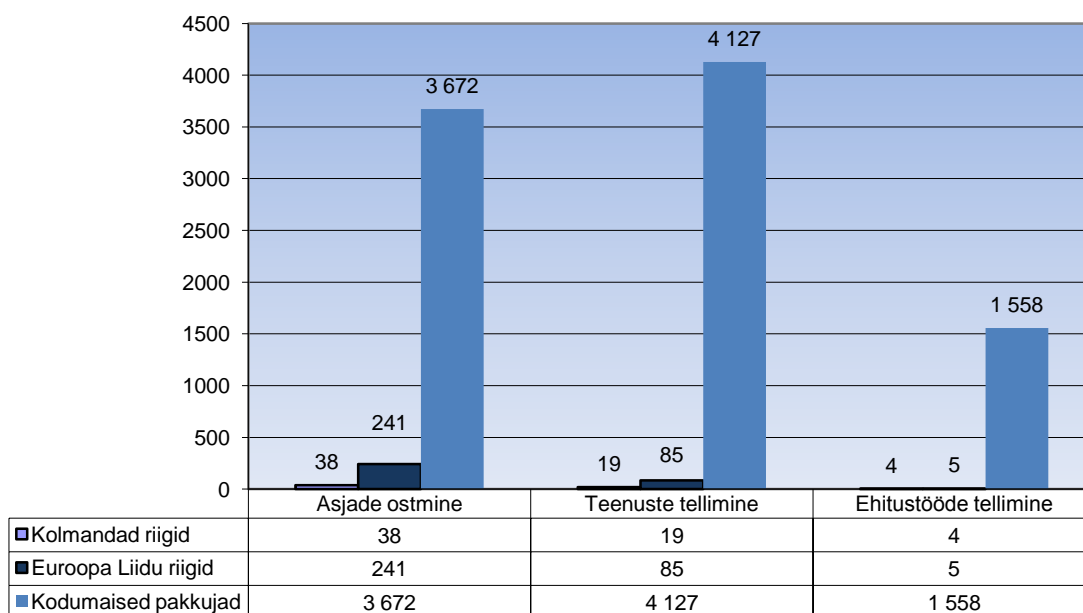
Pakkujate jaotus nende päritolu riigi järgi

Pakkujate löikes on välja toodud kaks pakkujate rühma: piiriülesed pakkujad ja kodumaised pakkujad. Piiriüleste pakkujate hulgas on Euroopa Liidu liikmesriikidest esindatud 19 liikmesriiki ja väljastpoolt Euroopa Liitu 11 riiki (kolmandad riigid).

Joonis 21. EL liikmesriikide ja kolmandate riikide pakkujatega sõlmitud lepingute arvuline võrdlus aastatel 2002 – 2013

Joonis 22. 2013. aasta riigihanke lepingute arvuline jaotus võitnud pakkujate asukoha järgi

Euroopa Liidu liikmesriikide pakkujatega sõlmiti 2013. aastal 331 lepingut (nendest 70 e-hanke tulemusena) maksumusega 72,5 miljonit eurot. Lepingu eseme löikes jagunevad lepingud järgmiselt:

- Asjade ostmine - 241 lepingut;
- Teenuste tellimine - 85 lepingut;
- Ehitustööd - 5 lepingut.

Lepingute arvu järgi reastuvad riigid järgnevalt (5 esimest): Saksamaa 52, Läti 44, Soome 43,

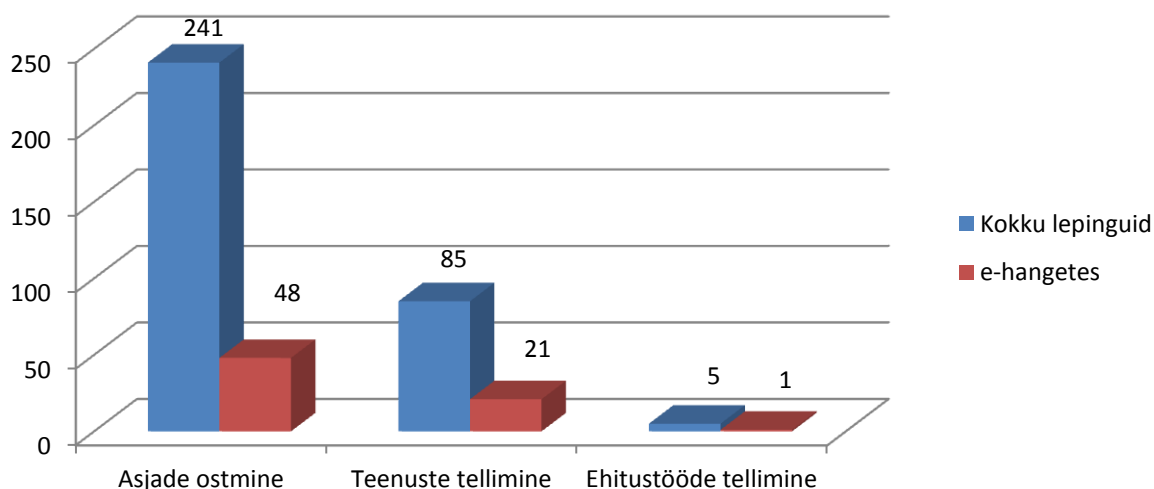

Suurbritannia 33, ja Rootsi 33 lepingut.

E-hangetes sõlmiti lepinguid järgmiste riikidega: Soome 15, Läti 15, Leedu 13, Saksamaa 8, Holland 5, Rootsi 4, Taani 3, Tšehhi 2, Belgia 1, Suurbritannia 1 ja Poola 1 leping.

Võrreldes 2012. aastaga on Euroopa Liidu liikmesriikide pakkujatega sõlmitud lepingute arv suurenenud (50 lepingu võrra) ja maksumus vähenenud (31 miljoni euro võrra). 2012. aastal sõlmiti EL pakkujatega 281 lepingut maksumusega 103,5 miljonit eurot.

Joonis 23. 2013. aasta EL pakkujate poolt sõlmitud lepingute jaotus lepingu eseme järgi

Kolmandate riikide pakkujatega sõlmiti 61 lepingut (nendest 6 e-hanke tulemusena) maksumusega 12,3 miljonit eurot. Lepingu eseme lõikes jagunevad lepingud järgmiselt:

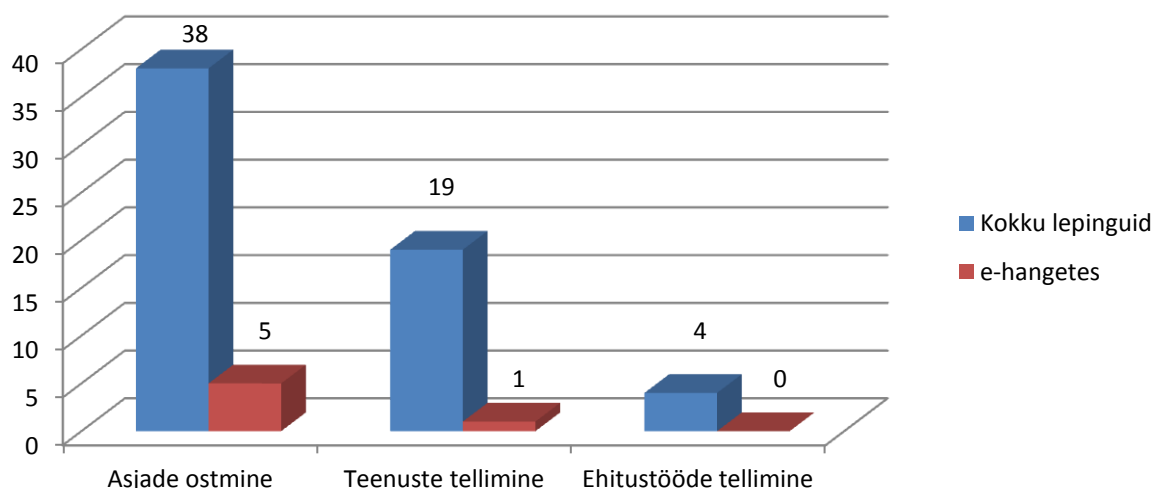
- Asjade ostmine - 38 lepingut;
- Teenuste tellimine - 19 lepingut;
- Ehitustööd - 4 lepingut.

Lepingute arvu järgi reastuvad kolmandad riigid järgnevalt: USA 29 lepingut, Šveits 8, Hiina 6, Venemaa 5 ja Norra 4 lepingut.

E-hangetes sõlmiti lepingud järgmiste riikidega: Venemaa 3, Šveits 1, Korea Vabariik 1 ja USA 1 leping.

2012. aastal sõlmiti kolmandate riikide pakkujatega 54 lepingut maksumusega 21,7 miljonit eurot. Lepingute arv suurenes aga sõlmitud lepingute maksumus vähenes 9,4 miljoni euro võrra.

Joonis 24. 2013. aasta kolmandate riikide pakkujate poolt sõlmitud lepingute jaotus lepingu eseme järgi

Kodumaiste pakkujatega sõlmiti 9 357 lepingut (nendest 4 066 e-hanke tulemusena) kogumaksumusega 1 841 miljonit eurot ja nendest moodustavad (pakkujaid kellega sõlmiti vähemalt üks riigihankeleping oli 2 953):

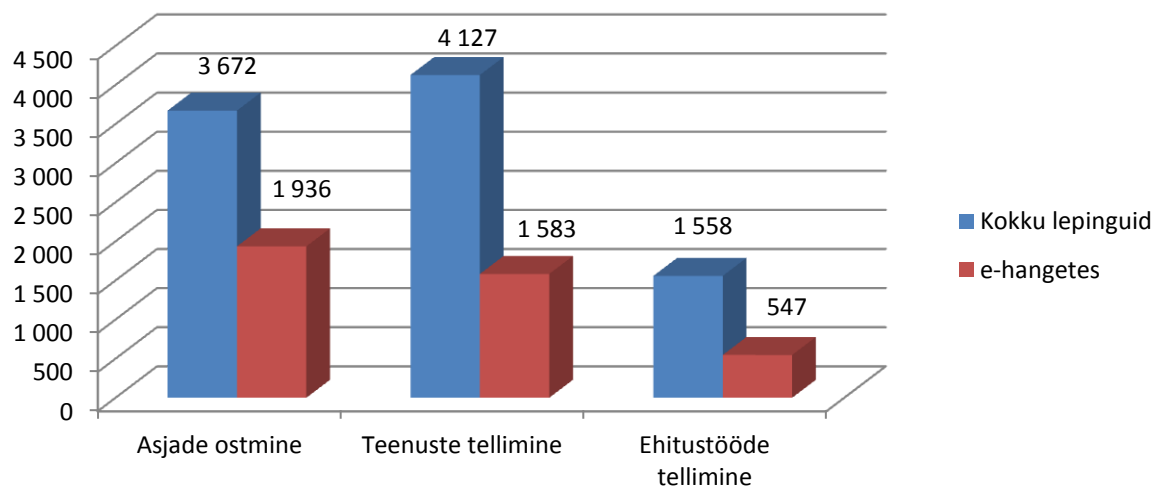
- Asjade ostmine - 3 672 lepingut;
- Teenuste tellimine - 4 127 lepingut;
- Ehitustööd - 1 558 lepingut.

2012. aastal sõlmiti kodumaiste pakkujatega 10 334 lepingut maksumusega 2 106 miljonit eurot. Pakkujaid, kellega sõlmiti vähemalt üks riigihankeleping, oli 3 405.

E-hanke tulemusena sõlmiti kodumaiste pakkujatega 4 066 lepingut.

Pakkujate arv, kellega sõlmiti vähemalt üks riigihankeleping, vähenes 2013. aastal 452 pakkuja võrra.

Joonis 25. 2013. aasta kodumaiste pakkujate poolt sõlmitud lepingute jaotus lepingu eseme järgi

2013. aasta riigihangete statistilised tabelid

Tabel 14 k. Riigihanked hankemenetluse ja objektide järgi 2013. aastal klassikalises sektoris

Hankemenetluse liik	Hanke liik	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Avatud hankemenetlus	asjade ostmine	1 372	259 169 727
	ehitustööd	399	354 160 122
	teenuste tellimine	739	331 149 053
		2 510	944 478 901
Kontsessioon	ehitustööd	2	0
		2	0
Lihthange	asjade ostmine	1 360	29 066 790
	ehitustööd	959	62 846 878
	teenuste tellimine	1 296	28 653 828
		3 615	120 567 495
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	teenuste tellimine	590	142 187 421
		590	142 187 421
Piiratud hankemenetlus	asjade ostmine	6	846 679
	ehitustööd	5	117 266
	teenuste tellimine	6	498 380
		17	1 462 325
Vabatahtlik teade	asjade ostmine	1	85 860
		1	85 860
Võistlev dialoog	asjade ostmine	1	189 000
	ehitustööd	1	1 607 419
	teenuste tellimine	8	477 729
		10	2 274 148
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	asjade ostmine	10	405 276
	ehitustööd	9	6 939 554
	teenuste tellimine	33	6 574 322
		52	13 919 152
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	asjade ostmine	193	31 506 819
	ehitustööd	55	7 122 830
	teenuste tellimine	177	16 509 707
		425	55 139 356
Kõik kokku		7 222	1 314 407 634

Tabel 14 v. Riigihanked Hankemenetluste ja objektide järgi 2013. aastal võrgustiku sektoris

Hankemenetluse liik	Hanke liik	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Avatud hankemenetlus	asjade ostmine	43	36 076 539
	ehitustööd	36	61 674 243
	teenuste tellimine	41	10 240 552
		120	107 991 333
Lihthange	asjade ostmine	337	31 211 157
	ehitustööd	149	44 622 684
	teenuste tellimine	145	34 750 833
		631	110 584 675
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	teenuste tellimine	8	4 765 455
		8	4 765 455
Piiratud hankemenetlus	teenuste tellimine	1	69 600
		1	69 600
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	asjade ostmine	9	10 546 009
	ehitustööd	5	15 997 321
	teenuste tellimine	15	29 758 640
		29	56 301 970
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	asjade ostmine	16	37 887 498
	ehitustööd	9	2 567 408
	teenuste tellimine	17	3 627 344
		42	44 082 251
Kõik kokku		831	323 795 283

Tabel 15 k. Riigihanked hankemenetluste ja hankijate järgi 2013. aastal klassikalises sektoris

Hankemenetluse liik	Hankija liik	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Avatud hankemenetlus	Riik ja riigiasutus	824	405 455 386
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	563	191 804 269
	Avalik-õiguslik	1 059	320 117 039
	Muu	64	27 102 207
		2 510	944 478 901
Kontsessioon	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	1	0
	Avalik-õiguslik	1	0
		2	0
Lihthange	Riik ja riigiasutus	1 205	43 564 136
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	1 297	43 125 441
	Avalik-õiguslik	961	29 709 645
	Muu	152	4 168 273
		3 615	120 567 495
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	Riik ja riigiasutus	130	71 601 106
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	57	25 858 468
	Avalik-õiguslik	400	44 674 967
	Muu	3	52 880
		590	142 187 421
Piiratud hankemenetlus	Riik ja riigiasutus	14	1 382 325
	Avalik-õiguslik	3	80 000
		17	1 462 325
Vabatahtlik teade	Avalik-õiguslik	1	85 860
		1	85 860
Võistlev dialoog	Riik ja riigiasutus	3	130 000
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	3	1 690 219
	Avalik-õiguslik	4	453 929
		10	2 274 148
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	Riik ja riigiasutus	35	6 601 465
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	5	1 930 006
	Avalik-õiguslik	9	973 371
	Muu	3	4 414 311
		52	13 919 152

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	Riik ja riigiasutus	175	34 981 067
	Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	69	6 173 778
	Avalik-õiguslik	175	48 050 493
	Muu	6	226 995
		425	89 432 332
Kõik kokku		7 222	1 314 407 634

Tabel 15 v. Riigihanked Hankemenetluste ja Hankijate järgi 2013. aastal võrgustiku sektoris

Hankemenetluse liik	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Avatud hankemenetlus	120	107 991 333
Lihthange	631	110 584 675
Lihtsustatud korras teenuste tellimine	8	4 765 455
Piiratud hankemenetlus	1	69 600
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	29	56 301 970
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	42	44 082 251
Kõik kokku	831	323 795 283

Tabel 16. Riigihanked hankija liikide ja objektide järgi 2013. aastal

Hankija liik	Hanke liik	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Riik ja riigiasutus	asjade ostmine	1 032	113 184 631
	ehitustööd	366	183 408 654
	teenuste tellimine	988	267 122 200
		2 386	563 715 484
Kohaliku omavalitsuse üksus ja asutus	asjade ostmine	473	26 647 128
	ehitustööd	739	158 034 694
	teenuste tellimine	783	85 900 359
		1 995	270 582 181
Avalik-õiguslik	asjade ostmine	1 343	199 273 836
	ehitustööd	283	71 309 287
	teenuste tellimine	987	173 562 181
		2 613	444 145 304
Muu	asjade ostmine	95	5 828 921
	ehitustööd	42	22 827 875
	teenuste tellimine	91	7 307 870
		228	35 964 665
Klassikaline sektor kokku		7 222	1 314 407 634
	asjade ostmine	405	115 721 203
	ehitustööd	199	124 861 656
	teenuste tellimine	227	83 212 425
Võrgustiku sektor kokku		831	323 795 283

Tabel 17a. Riigihanked klassifikatsioonikoodi divisjoni järgi 2013. aastal hangete arvu järgi

CPV divisjon	CPV divisjoni nimetus	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
45	Ehitustööd	1 629	560 442 165
71	Arhitektuuri-, ehitus-, inseneri- ja ehitusjärelvalveteenused	552	26 948 970
34	Transpordivahendid ja seonduvad lisatooted	466	45 092 644
33	Meditsiiniseadmed, farmaatsiatooted ja isikuhooldustooted	448	94 131 699
72	IT-teenused: nõuande-, tarkvaraarendus-, Interneti- ja tugiteenused	425	43 646 478
79	Õigus-, turundus-, nõustamis-, värbamis-, trüki- ja turvaalased kommertsteenused	405	24 072 264
39	Mööbel (sh kontorimööbel), sisustus, kodumasinad (v.a valgustus) ja puhastusvahendid	336	20 199 204
38	Laboriseadmed, optika- ja täppisinstrumendid (v.a klaasid)	321	26 231 961
30	Kontorimasinad ja arvutid, nende seadmed ja tarvikud, v.a mööbel ja tarkvarapaketid	281	19 475 244
80	Haridus- ja koolitusteenused	273	13 349 498
90	Reovee- ja jäätmekõrvaldusteenused, puhastus- ja keskkonnateenused	270	40 608 373
09	Naftatooted, kütused, elekter ja muud energiaallikad	195	92 653 020
50	Remondi- ja hooldusteenused	192	51 116 198
48	Tarkvarapaketid ja infosüsteemid	186	14 930 474
85	Tervishoiu ja sotsiaaltöö teenused	152	36 353 071
66	Finantsvahendus- ja kindlustusteenused	141	21 847 032
32	Raadio-, televisiooni-, kommunikatsiooni-, teleside- ja sellega seotud seadmed	136	9 463 950
31	Elektrimasinad, -aparaadid, -seadmed ja -tarvikud; valgustus	132	24 735 304
77	Põllumajandus-, metsandus-, aiandus-, vesiviljelus- ja mesindusteenused	128	54 775 663
42	Tööstusmasinad	126	13 385 024
73	Uurimis- ja arendusteenused ja seonduvad nõustamisteenused	118	4 449 345
60	Transporditeenused (v.a jäätmetransport)	112	194 243 095
44	Ehituskonstruksioonid ja -materjalid; ehituse abimaterjalid (v.a elektriseadmed)	104	13 500 496
15	Toiduained, joogid ja tubakas ja seonduvad tooted	100	7 879 947
18	Rõivad, jalatsid, reisitarbed ja manused	92	6 101 106
43	Kaevandus-, karjääri- ja ehitusmasinad	75	12 632 357
92	Vabaaja-, kultuuri- ja sporditeenused	70	5 837 765
55	Hotelli-, restorani- ja jaemüügiteenused	65	10 060 472
35	Turva-, tuletõrje-, politsei- ja kaitseseadmed	64	12 108 974
03	Põllumajandussaadused, loomakasvatus-, kalandus-, metsandus- ja seonduvad tooted	60	2 256 909
37	Muusikariistad, spordikaubad, mängud, mänguasjad, käsitöö- ja kunstitarbed ning -tarvikud	49	3 537 157
16	Põllutöömasinad	44	2 127 252
98	Muud ühiskondlikud, sotsiaal- ja isikuteenused	44	19 173 596
24	Keemiatooted	42	33 300 159
64	Posti- ja telekommunikatsiooniteenused	39	48 777 378
22	Trükised ja seonduvad tooted	38	3 326 567
63	Tugi- ja abiveoteenused; reisibürooteenused	31	17 635 406
70	Kinnisvarateenused	27	2 292 908

19	Nahk ja tekstiilriie, plast- ja kummimaterjalid	25	723 564
14	Kaevandustooted, mitteväärismetallid ja seonduvad tooted	19	2 584 945
65	Kommunaalteenused	15	905 300
51	Paigaldusteenused (v.a tarkvara)	11	205 156
41	Kogutud ja puhastatud vesi	9	277 763
75	Riigihaldus-, kaitse- ja sotsiaalkindlustusteenused	5	509 160
76	Nafta- ja gaasitööstusega seotud teenused	1	297 908

Tabel 17m. Riigihanked klassifikatsioonikoodi divisjoni järgi 2013. aastal maksumuse järgi

CPV divisjon	CPV divisjoni nimetus	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
45	Ehitustööd	1629	560 442 165
60	Transporditeenused (v.a jäämetransport)	112	194 243 095
33	Meditiiniseadmed, farmaatsiatooted ja isikuhooldustooted	448	94 131 699
09	Naftatooted, kütused, elekter ja muud energiaallikad	195	92 653 020
77	Põllumajandus-, metsandus-, aiandus-, vesiviljelus- ja mesindusteenused	128	54 775 663
50	Remondi- ja hooldusteenused	192	51 116 198
64	Posti- ja telekommunikatsiooniteenused	39	48 777 378
34	Transpordivahendid ja seonduvad lisatooted	466	45 092 644
72	IT-teenused: nõuande-, tarkvaraarendus-, Interneti- ja tugiteenused	425	43 646 478
90	Reovee- ja jäätmekõrvaldusteenused, puhastus- ja keskkonnateenused	270	40 608 373
85	Tervishoiu ja sotsiaaltöö teenused	152	36 353 071
24	Keemiatooted	42	33 300 159
71	Arhitektuuri-, ehitus-, inseneri- ja ehitusjärelvalveteenused	552	26 948 970
38	Laboriseadmed, optika- ja täppisinstrumendid (v.a klaasid)	321	26 231 961
31	Elektrimasinad, -aparaadid, -seadmed ja -tarvikud; valgustus	132	24 735 304
79	Õigus-, turundus-, nõustamis-, värbamis-, trüki- ja turvaalased kommertsteenused	405	24 072 264
66	Finantsvahendus- ja kindlustusteenused	141	21 847 032
39	Mööbel (sh kontorimööbel), sisustus, kodumasinad (v.a valgustus) ja puhastusvahendid	336	20 199 204
30	Kontorimasinad ja arvutid, nende seadmed ja tarvikud, v.a mööbel ja tarkvarapaketid	281	19 475 244
98	Muud ühiskondlikud, sotsiaal- ja isikuteenused	44	19 173 596
63	Tugi- ja abiveoteenused; reisibürooteenused	31	17 635 406
48	Tarkvarapaketid ja infosüsteemid	186	14 930 474
44	Ehituskonstruksioonid ja -materjalid; ehituse abimaterjalid (v.a elektriseadmed)	104	13 500 496
42	Tööstusmasinad	126	13 385 024
80	Haridus- ja koolitusteenused	273	13 349 498
43	Kaevandus-, karjääri- ja ehitusmasinad	75	12 632 357
35	Turva-, tuletõrje-, politsei- ja kaitseseadmed	64	12 108 974
55	Hotelli-, restorani- ja jaemüügiteenused	65	10 060 472
32	Raadio-, televisiooni-, kommunikatsiooni-, teleside- ja sellega seotud seadmed	136	9 463 950
15	Toiduained, joogid ja tubakas ja seonduvad tooted	100	7 879 947
18	Rõivad, jalatsid, reisiribed ja manused	92	6 101 106
92	Vabaaja-, kultuuri- ja sporditeenused	70	5 837 765
73	Uurimis- ja arendusteenused ja seonduvad nõustamisteenused	118	4 449 345
37	Muusikariistad, spordikaubad, mängud, mänguasjad, käsitöö- ja kunstitarbed ning -tarvikud	49	3 537 157
22	Trükised ja seonduvad tooted	38	3 326 567
14	Kaevandustooted, mitteväärismetallid ja seonduvad tooted	19	2 584 945
70	Kinnisvarateenused	27	2 292 908
03	Põllumajandussaadused, loomakasvatus-, kalandus-, metsandus- ja seonduvad tooted	60	2 256 909
16	Põllutöömasinad	44	2 127 252
65	Kommunaalteenused	15	905 300

19	Nahk ja tekstiilriie, plast- ja kummimaterjalid	25	723 564
75	Riigihaldus-, kaitse- ja sotsiaalkindlustusteenused	5	509 160
76	Nafta- ja gaasitööstusega seotud teenused	1	297 908
41	Kogutud ja puhastatud vesi	9	277 763
51	Paigaldusteenused (v.a tarkvara)	11	205 156

Tabel 18. Riigihanked menetlusliigi põhjenduste järgi 2013. aastal

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse valiku alused	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Klassikaline sektor		
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult teatav pakkuja tehnilistel põhjustel	146	48 531 449
Ühtki pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust ei ole laekunud avatud hankemenetluse käigus	82	7 462 267
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult teatav pakkuja ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel	79	7 482 403
Täiendavad ehitustööd/tarned/teenused tellitakse direktiivis kehtestatud rangetel tingimustel	28	1 676 599
Tellivale asutusele ettenägematutest asjaoludest põhjustatud äärmiselt kiireloomuline olukord, mis on kooskõlas direktiivis kehtestatud rangete tingimustega	17	2 673 868
Teenuste hankeleping sõlmitakse konkursi võitjaga või ühega konkursi võitjatest ideekonkursi tulemusel	15	1 593 302
Uued ehitustööd/teenused, mis seisnevad samalaadsete ehitustööde/teenuste kordamises, tellitakse kooskõlas direktiivis kehtestatud rangete tingimustega	14	2 700 231
Asjaomaseid tooteid valmistatakse üksnes uuringu, katse või uurimis- või arendustegevuse eesmärgil, direktiivis täpsustatud tingimustel (ainult tarnete puhul)	10	2 540 722
Riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja ostetakse asju või tellitakse teenuseid või ehitustöid diplomaatilise esinduse jaoks välisriigis	8	694 338
Riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja ostetakse asju või tellitakse teenuseid kinnipidamisasutuselt või selle tootmisüksusi haldavalt riigi äriühingult käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud hankija poolt	4	160 393
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult teatav pakkuja kunstilistel põhjustel	2	408 735
Tegu on tooraineturul noteeritud ja sealt ostetud toodetest koosnevate tarnetega	2	114 000
Ühtki pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust ei ole laekunud piiratud hankemenetluse käigus	1	24 500
Riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja ostetakse asju väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga	1	38 893

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse valiku alused	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Kaitse- ja Julgeolekuvaldkond		
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult konkreetne pakkuja tehnilistel põhjustel	13	12 264 608
Kriisiolukorrast tingitud kiireloomulisus ei võimalda järgida piiratud hankemenetlustes või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluses nõutavaid tähtaegu	1	249 358
Leping on seotud muude uurimis- ja arendusteenustega kui need, millele on osutatud direktiivi 2009/81/EÜ artiklis 13. (ainult teenuste ja asjade puhul)	1	625 000
Asjaomaseid tooteid valmistatakse üksnes uuringu, katse või uurimis- või arendustegevuse eesmärgil direktiivis täpsustatud tingimustel. (ainult teenuste ja asjade puhul)	1	191 666

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse valiku alused	Hangete arv	Hangete maksumus (EUR)
Võrgustiku sektor		
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult teatav pakkuja tehnilistel põhjustel	14	4 021 177
Ehitustöid/asju/teenuseid saab pakkuda ainult teatav pakkuja ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel	9	35 284 584
Täiendavad ehitustööd/asjad/teenused tellitakse direktiivis kehtestatud rangetel tingimustel	8	1 584 383
Ostjale ettenägematutest asjaoludest põhjustatud äärmiselt kiireloomuline olukord, mis on kooskõlas direktiivis sätestatud rangete tingimustega	4	1 087 462
Uued ehitustööd/teenused, mis seisnevad samalaadsete ehitustööde/teenuste kordamises, tellitakse kooskõlas direktiivis kehtestatud rangete tingimustega	4	268 146
Ühtki pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust ei ole laekunud avatud hankemenetluse käigus	2	1 636 499
Asjad on ostetud erakordselt soodsatel tingimustel pankrotihaldurilt või likvideerijatelt võlausaldajaga sõlmitud kokkuleppe või muu samalaadse menetluse alusel	1	200 000

Tabel 19a. Hankijad 2013. aasta hangete arvu järgi

Riik ja riigiasutus

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Maanteeamet	1417	331	126 015 195	306
2	Kaitsevägi	544	239	62 269 248	208
3	Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	1040	308	133 417 978	140
4	Politsei- ja Piirivalveamet	283	116	15 873 710	119
5	Riigi Infosüsteemi Amet	246	101	5 113 986	102
6	Kaitseministeerium	313	69	35 471 016	78
7	Sotsiaalministeerium	137	60	8 099 661	59
8	Keskkonnaamet	236	163	2 834 458	57
9	Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	134	55	9 336 163	57
10	Veeteede Amet	98	56	2 077 391	56
11	Põllumajandusministeerium	122	55	5 030 837	55
12	Päästeamet	188	57	3 611 521	51
13	Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	109	60	7 589 848	50
14	Registrite ja Infosüsteemide Keskus	112	54	8 296 858	42
15	Maa-amet	178	83	2 802 109	38
16	Maksu- ja Tolliamet	99	32	2 518 764	35
17	Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet	71	32	3 356 942	35
18	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	37	23	1 124 154	28
19	Riigikantselei	86	29	1 727 008	28
20	Rahandusministeerium	82	28	962 735	27
21	Keskkonnaministeerium	65	26	5 966 676	25
22	Välisministeerium	57	25	1 876 273	24
23	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	46	20	412 328	23
24	Siseministeerium	63	22	6 202 103	23
25	Järvamaa Kutsehariduskeskus	64	18	2 787 299	22
26	Tartu Observatoorium	37	27	345 116	22
27	Tervise Arengu Instituut	84	40	2 332 849	22
28	Haridus- ja Teadusministeerium	76	30	632 593	19
29	Sisekaitseakadeemia	81	23	399 890	19
30	Tallinna Tehnikakõrgkool	31	13	533 210	19
31	Justiitsministeerium	55	56	46 009 712	18
32	Keskkonnaagentuur	41	20	942 710	18
33	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	29	12	485 455	17
34	Eesti Meremuuseum	48	17	1 444 419	16
35	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	35	22	650 310	16
36	Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	32	10	967 801	14
37	Põllumajandusamet	90	42	931 642	14
38	Narva Kutseõppekeskus	32	13	375 949	13

39	Põltsamaa Ametikool	28	14	173 599	13
40	Tallinna Vangla	27	13	447 072	13
41	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool	21	10	430 139	12
42	Eesti Taimekasvatuse Instituut	19	10	506 575	11
43	Eesti Vabaõhumuuseum	50	12	1 829 520	11
44	Tallinna Tööstushariduskeskus	17	9	603 988	11
45	Eesti Kirjandusmuuseum	20	8	449 271	10
46	Heino Elleri nimeline Tartu Muusikakool	37	13	619 105	10
47	Keskkonnainspeksioon	38	25	961 340	10
48	Kuressaare Ametikool	24	15	550 192	10
49	Statistikaamet	25	10	809 731	10
50	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	27	8	591 087	10

KOV (kohaliku omavalitsuse asutused ja üksused)

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Tartu Linnavalitsus	388	125	12 655 922	112
2	Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet	256	46	9 549 923	56
3	Tallinna Kommunaalamet	199	53	31 383 788	54
4	Tallinna Linnakantselei	131	52	5 737 467	53
5	Pärnu Linnavalitsus	190	60	7 218 296	49
6	Tallinna Haridusamet	208	73	5 505 325	43
7	Viimsi Vallavalitsus	100	30	3 975 845	36
8	Rakvere Linnavalitsus	98	26	3 591 814	32
9	Kuressaare Linnavalitsus	71	26	2 980 731	31
10	Türi Vallavalitsus	119	28	1 222 231	29
11	Sillamäe Linnavalitsus	102	23	2 376 817	27
12	Viljandi Linnavalitsus	88	18	3 377 024	27
13	Võru Linnavalitsus	126	29	2 261 200	27
14	Kohtla-Järve Linnavalitsus	88	64	22 066 634	26
15	Saue Vallavalitsus	105	24	1 736 726	26
16	Tartu Kutsehariduskeskus	84	95	998 528	26
17	Tallinna Keskkonnaamet	57	18	1 209 132	25
18	Narva Linna Arenduse ja Õkonoomika Amet	78	19	533 105	24
19	Rae Vallavalitsus	94	20	9 058 258	23
20	Valga Linnavalitsus	79	21	7 719 777	23
21	Audru Vallavalitsus	64	17	1 047 698	22
22	Harku Vallavalitsus	98	20	3 566 955	21
23	Jõhvi Vallavalitsus	76	18	2 608 845	20
24	Tallinna Linnavaraamet	117	32	2 122 327	20
25	Käina Vallavalitsus	42	16	317 888	18
26	Mäetaguse Vallavalitsus	44	19	1 457 760	18

27	Põlva Vallavalitsus	52	19	709 824	18
28	Haapsalu Linnavalitsus	46	18	1 551 160	17
29	Saue Linnavalitsus	55	18	4 793 864	17
30	Kohila Vallavalitsus	79	15	1 055 159	15
31	Märjamaa Vallavalitsus	50	29	849 964	15
32	Tallinna Transpordiamet	19	14	18 179 104	15
33	Anija Vallavalitsus	71	17	829 310	14
34	Kose Vallavalitsus	26	11	782 053	14
35	Raasiku Vallavalitsus	80	10	1 038 127	14
36	Suure-Jaani Vallavalitsus	56	20	687 906	13
37	Tapa Vallavalitsus	71	15	1 732 843	13
38	Kohtla Vallavalitsus	50	14	379 057	12
39	Otepää Vallavalitsus	39	12	1 098 400	12
40	Sauga Vallavalitsus	25	11	432 448	12
41	Vinni Vallavalitsus	56	10	564 174	12
42	Vändra Vallavalitsus	31	11	294 500	12
43	Jõelähtme Vallavalitsus	39	10	416 981	11
44	Jõgeva Vallavalitsus	66	11	1 328 943	11
45	Padise Vallavalitsus	13	8	480 063	11
46	Räpina Vallavalitsus	22	14	662 412	11
47	Vaivara Vallavalitsus	46	9	3 147 653	11
48	Paide Linnavalitsus	25	22	752 812	10
49	Rapla Vallavalitsus	24	12	1 514 544	10
50	Tootsi Vallavalitsus	46	8	285 266	10

Avalik-õiguslik juriidiline isik ja riigi kontrolli all olev eraõiguslik juriidiline isik

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Eesti Töötukassa	789	471	17 234 530	224
2	Riigi Kinnisvara Aktsiaselts	1161	242	56 705 162	221
3	Tallinna Tehnikaülikool	399	170	14 519 146	195
4	Tartu Ülikool	511	222	20 908 085	184
5	sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla	435	236	103 106 902	165
6	sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum	412	212	34 062 581	149
7	Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed	231	154	441 676	105
8	Aktsiaselts Eesti Teed	236	141	93 606 875	90
9	Eesti Maaülikool	230	95	3 539 758	86
10	Sihtasutus Pärnu Haigla	264	106	5 054 135	86
11	Sihtasutus Ida-Viru Keskaigla	240	73	7 369 688	75
12	Sihtasutus Innove	198	92	1 717 148	59
13	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	149	62	10 484 790	57
14	AS HOOLEKANDETEENUSED	152	69	4 007 278	52

15	Kaitseliit	155	69	4 075 474	52
16	Sihtasutus NARVA HAIGLA	137	74	2 657 602	51
17	Eesti Rahvusringhääling	92	43	2 553 258	47
18	Eesti Haigekassa	79	44	3 785 903	43
19	Tallinna Ülikool	80	44	2 323 601	38
20	Eesti Pank	90	31	2 444 217	34
21	Aktsiaselts Lääne-Tallinna Keskhaigla	108	43	3 204 452	30
22	osaühing Eesti Keskkonnauuringute Keskus	46	31	3 709 018	23
23	Sihtasutus Tallinna Kultuurikatel	32	22	1 836 683	22
24	Sihtasutus Viljandi Haigla	67	37	823 409	22
25	Eesti E-tervise Sihtasutus	37	21	2 482 213	20
26	Eesti Rahvusraamatukogu	35	18	682 940	19
27	Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus	70	37	520 318	19
28	Sihtasutus Archimedes	105	53	2 342 846	19
29	Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium	19	16	1 913 039	17
30	Riigikogu Kantselei	44	14	1 258 397	16
31	Sihtasutus KredEx	39	12	482 061	16
32	Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus	34	16	1 464 762	15
33	Aktsiaselts Eesti Loots	21	19	2 537 129	12
34	Aktsiaselts Eesti Metsataim	40	11	1 035 074	11
35	SETOMAA VALDADE LIIT	39	11	97 395	11
36	Sihtasutus Tallinna Hambapolikliinik	36	11	251 352	11
37	Sihtasutus Teaduskeskus Ahhaa	22	9	264 573	10
38	Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus	36	9	2 042 049	9
39	SIHTASUTUS EESTI TERVISHOIU PILDIPANK	23	8	728 174	8
40	Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus	35	21	893 678	8
41	Aktsiaselts Eesti Vanglatööstus	14	7	167 979	7
42	aktsiaselts Valga Haigla	23	3	33 803	7
43	Kuressaare Haigla Sihtasutus	19	8	721 170	7
44	Põltsamaa Vallavara OÜ	37	5	253 897	7
45	Sihtasutus Tallinna Lastehaigla	19	6	267 145	7
46	Sihtasutus Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus	27	9	681 504	7
47	Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	8	5	276 790	6
48	OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus	29	6	825 511	6
49	OÜ Tartu Veekeskus	17	8	350 623	6
50	Sihtasutus Eesti Teadusagentuur	15	5	206 854	6

Võrgustiku ettevõtted

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Eesti Energia Kaevandused AS	591	244	61 697 160	199
2	Elektrilevi OÜ	355	121	27 285 581	100
3	Elering AS	223	92	41 437 692	73

4	aktsiaselts Eesti Raudtee	182	75	45 707 792	61
5	Eesti Energia Narva Elektriijaamad AS	160	53	35 428 810	53
6	Aktsiaselts Eesti Post	136	40	9 458 246	34
7	aktsiaselts TALLINNA SADAM	111	33	15 848 059	33
8	Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts	96	34	32 695 567	29
9	aktsiaselts Tartu Veevärk	37	11	777 381	20
10	aktsiaselts Saarte Liinid	44	15	1 475 943	19
11	Aktsiaselts Tallinna Lennujaam	43	17	8 621 644	17
12	aktsiaselts PÄRNU VESI	91	12	2 029 445	12
13	Eesti Energia Aktsiaselts	67	51	10 597 572	12
14	Osühing JÄRVE BIOPUHASTUS	41	12	779 442	11
15	AS EMAJÕE VEEVÄRK	48	9	1 064 383	10
16	Osühing Strantum	48	9	5 531 902	9
17	Aktsiaselts ELVESO	26	6	209 212	8
18	Aktsiaselts Saku Maja	22	7	609 318	7
19	Aktsiaselts Matsalu Veevärk	27	10	2 871 672	6
20	aktsiaselts Nissi Soojus	26	6	906 347	6
21	AS VALGA VESI	14	5	114 569	6
22	OÜ Vihula Valla Veevärk	65	6	2 100 488	6
23	Aktsiaselts Kuressaare Soojus	12	5	415 344	5
24	Aktsiaselts Lahevesi	37	5	1 313 333	5
25	Aktsiaselts Paide Vesi	35	7	733 407	5
26	aktsiaselts Suure-Jaani Haldus	25	4	38 642	5
27	Aktsiaselts KA VAIKO	7	3	87 935	4
28	aktsiaselts VÕRU VESI	13	4	362 374	4
29	AS Eesti Liinirongid	13	10	746 213	4
30	OÜ KOSE VESI	27	4	166 987	4
31	Aktsiaselts KOVEK	10	2	448 361	3
32	aktsiaselts KUREMAA ENVEKO	25	3	400 072	3
33	Aktsiaselts Narva Vesi	3	3	221 857	3
34	Aktsiaselts Rakvere Vesi	7	3	159 242	3
35	AKTSIASELTS TALLINNA VESI	5	2	668 080	3
36	AS Viimsi Vesi	20	5	324 355	3
37	Osühing Imavere Soojus	9	3	191 397	3
38	Osühing KIILI KVH	21	2	595 643	3
39	Aktsiaselts Koeru Kommunaal	8	2	57 985	2
40	Aktsiaselts Maardu Vesi	2	2	151 682	2
41	aktsiaselts Mako	10	2	210 301	2
42	aktsiaselts PÕLVA VESI	4	2	254 624	2
43	Aktsiaselts Rakvere Soojus	10	2	119 006	2
44	Aktsiaselts Sillamäe-Veevärk	7	2	2 363 990	2
45	Aktsiaselts Viljandi Veevärk	14	1	706 817	2
46	Edelaraudtee Infrastruktuuri AS	3	1	2 949 967	2
47	Osühing Linnamäe Kodu	8	1	5 330	2
48	Osühing Pandivere Vesi	5	4	20 466	2
49	OÜ Loo Vesi	19	2	139 887	2
50	OÜ Torma Soojus	2	2	143 268	2

Tabel 19m. Hankijad 2013. aasta hangete kogumaksumuse järgi

Riik ja riigiasutus

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	1040	308	133 417 978	140
2	Maanteeamet	1417	331	126 015 195	306
3	Kaitsevägi	544	239	62 269 248	208
4	Justiitsministeerium	55	56	46 009 712	18
5	Kaitseministeerium	313	69	35 471 016	78
6	Politsei- ja Piirivalveamet	283	116	15 873 710	119
7	Lääne-Viru Maavalitsus	24	11	13 062 820	5
8	Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	134	55	9 336 163	57
9	Registrite ja Infosüsteemide Keskus	112	54	8 296 858	42
10	Sotsiaalministeerium	137	60	8 099 661	59
11	Tehnilise Järelevalve Amet	33	6	7 675 302	8
12	Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	109	60	7 589 848	50
13	Siseministeerium	63	22	6 202 103	23
14	Keskkonnaministeerium	65	26	5 966 676	25
15	Riigi Infosüsteemi Amet	246	101	5 113 986	102
16	Põllumajandusministeerium	122	55	5 030 837	55
17	Päästeamet	188	57	3 611 521	51
18	Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet	71	32	3 356 942	35
19	Terviseamet	26	19	2 978 677	10
20	Keskkonnaamet	236	163	2 834 458	57
21	Maa-amet	178	83	2 802 109	38
22	Järvamaa Kutsehariduskeskus	64	18	2 787 299	22
23	Sotsiaalkindlustusamet	41	32	2 539 722	6
24	Maksu- ja Tolliamet	99	32	2 518 764	35
25	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool	37	9	2 472 543	8
26	Tervise Arengu Instituut	84	40	2 332 849	22
27	Veeteede Amet	98	56	2 077 391	56
28	Välisministeerium	57	25	1 876 273	24
29	Eesti Vabaõhumuuseum	50	12	1 829 520	11
30	Eesti Kunstimuuseum	23	11	1 730 857	6
31	Riigikantselei	86	29	1 727 008	28
32	Eesti Meremuuseum	48	17	1 444 419	16
33	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	37	23	1 124 154	28
34	Eesti Ajaloomuuseum	28	6	1 120 803	6
35	Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus	32	10	967 801	14

36	Teater "Vanemuine"	20	4	963 580	4
37	Rahandusministeerium	82	28	962 735	27
38	Keskonnainspeksioon	38	25	961 340	10
39	Keskonnaagentuur	41	20	942 710	18
40	Põllumajandusamet	90	42	931 642	14
41	Statistikaamet	25	10	809 731	10
42	Eesti Lennuakadeemia	8	6	714 777	7
43	Tallinna Teeninduskool	21	13	692 656	6
44	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	35	22	650 310	16
45	Haridus- ja Teadusministeerium	76	30	632 593	19
46	Heino Elleri nimeline Tartu Muusikakool	37	13	619 105	10
47	Tallinna Tööstushariduskeskus	17	9	603 988	11
48	Eesti Kohtuekspertiisi Instituut	8	4	593 565	4
49	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	27	8	591 087	10
50	Kultuuriministeerium	22	8	581 063	9

KOV (kohaliku omavalitsuse asutused ja üksused)

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Tallinna Kommunaalamet	199	53	31 383 788	54
2	Tallinna Spordi- ja Noorsooamet	14	4	22 919 704	4
3	Kohtla-Järve Linnavalitsus	88	64	22 066 634	26
4	Tallinna Transpordiamet	19	14	18 179 104	15
5	Tartu Linnavalitsus	388	125	12 655 922	112
6	Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet	256	46	9 549 923	56
7	Rae Vallavalitsus	94	20	9 058 258	23
8	Valga Linnavalitsus	79	21	7 719 777	23
9	Pärnu Linnavalitsus	190	60	7 218 296	49
10	Tallinna Linnakantselei	131	52	5 737 467	53
11	Tallinna Haridusamet	208	73	5 505 325	43
12	Saue Linnavalitsus	55	18	4 793 864	17
13	Viimsi Vallavalitsus	100	30	3 975 845	36
14	Rakvere Linnavalitsus	98	26	3 591 814	32
15	Harku Vallavalitsus	98	20	3 566 955	21
16	Viljandi Linnavalitsus	88	18	3 377 024	27
17	Vaivara Vallavalitsus	46	9	3 147 653	11
18	Kuressaare Linnavalitsus	71	26	2 980 731	31
19	Paikuse Vallavalitsus	44	4	2 649 518	4
20	Jõhvi Vallavalitsus	76	18	2 608 845	20
21	Sillamäe Linnavalitsus	102	23	2 376 817	27

22	Võru Linnavalitsus	126	29	2 261 200	27
23	Tallinna Linnavaaramet	117	32	2 122 327	20
24	Tallinna Kesklinna Valitsus	34	8	1 935 000	8
25	Saue Vallavalitsus	105	24	1 736 726	26
26	Tapa Vallavalitsus	71	15	1 732 843	13
27	Kehtna Vallavalitsus	15	4	1 725 979	6
28	Haapsalu Linnavalitsus	46	18	1 551 160	17
29	Rapla Vallavalitsus	24	12	1 514 544	10
30	Mäetaguse Vallavalitsus	44	19	1 457 760	18
31	Jõgeva Vallavalitsus	66	11	1 328 943	11
32	Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet	33	9	1 310 012	9
33	Kristiine Sport	5	2	1 305 446	2
34	Türi Vallavalitsus	119	28	1 222 231	29
35	Pirita Spordikeskus	16	8	1 212 096	7
36	Tallinna Keskkonnaamet	57	18	1 209 132	25
37	Laekvere Vallavalitsus	38	5	1 207 172	5
38	Aktsiaselts Põlva Soojus	15	3	1 158 308	3
39	Kaarma Valla Arengu Sihtasutus	16	3	1 145 366	3
40	Otepää Vallavalitsus	39	12	1 098 400	12
41	Narva-Jõesuu Linnavalitsus	13	4	1 094 083	5
42	Nõo Vallavalitsus	35	5	1 076 132	5
43	Kohila Vallavalitsus	79	15	1 055 159	15
44	Osaühing Türi Linnavara	10	3	1 050 640	3
45	Audru Vallavalitsus	64	17	1 047 698	22
46	Raasiku Vallavalitsus	80	10	1 038 127	14
47	Tartu Kutsehariduskeskus	84	95	998 528	26
48	Kadrina Vallavalitsus	36	6	969 191	6
49	Kuusalu Vallavalitsus	32	22	880 065	8
50	Illuka Vallavalitsus	32	8	864 652	9

Avalik-õiguslik juriidiline isik ja riigi kontrolli all olev eraõiguslik juriidiline isik

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	sihtasutus Põhja-Eesti Regionaalhaigla	435	236	103 106 902	165
2	Aktsiaselts Eesti Teed	236	141	93 606 875	90
3	Riigi Kinnisvara Aktsiaselts	1161	242	56 705 162	221
4	sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum	412	212	34 062 581	149
5	Tartu Ülikool	511	222	20 908 085	184
6	Eesti Töötukassa	789	471	17 234 530	224
7	Tallinna Tehnikaülikool	399	170	14 519 146	195
8	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	149	62	10 484 790	57
9	Sihtasutus Ida-Viru Keskhaigla	240	73	7 369 688	75
10	Sihtasutus Pärnu Haigla	264	106	5 054 135	86
11	Kaitseliit	155	69	4 075 474	52
12	AS HOOLEKANDETEENUSED	152	69	4 007 278	52
13	Eesti Haigekassa	79	44	3 785 903	43
14	osaühing Eesti Keskkonnauuringute Keskus	46	31	3 709 018	23
15	Eesti Maaülikool	230	95	3 539 758	86
16	Aktsiaselts Lääne-Tallinna Keskhaigla	108	43	3 204 452	30
17	mittetulundusühing JÄRVAMAA ÜHISTRANSPOORDI KESKUS	11	2	3 169 000	2
18	Sihtasutus NARVA HAIGLA	137	74	2 657 602	51
19	Eesti Rahvusringhääling	92	43	2 553 258	47
20	Aktsiaselts Eesti Loots	21	19	2 537 129	12
21	Eesti E-tervise Sihtasutus	37	21	2 482 213	20
22	Eesti Pank	90	31	2 444 217	34
23	Sihtasutus Archimedes	105	53	2 342 846	19
24	Tallinna Ülikool	80	44	2 323 601	38
25	Aktsiaselts Räpina Paberivabrik	5	2	2 213 140	2
26	Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus	36	9	2 042 049	9
27	Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium	19	16	1 913 039	17
28	Sihtasutus Tallinna Kultuurikatel	32	22	1 836 683	22
29	Sihtasutus Innove	198	92	1 717 148	59
30	Mittetulundusühing Kuressaare Campus	16	4	1 677 646	2
31	Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus	34	16	1 464 762	15
32	Riigikogu Kantselei	44	14	1 258 397	16
33	Aktsiaselts Eesti Metsataim	40	11	1 035 074	11
34	MÄETAGUSE KOMMUNAAL OSAÜHING	14	3	963 087	4
35	Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus	35	21	893 678	8
36	OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus	29	6	825 511	6
37	Sihtasutus Viljandi Haigla	67	37	823 409	22
38	Maaelu Edendamise Sihtasutus	10	3	820 465	2

39	SIHTASUTUS EESTI TERVISHOIU PILDIPANK	23	8	728 174	8
40	Kuressaare Haigla Sihtasutus	19	8	721 170	7
41	Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus	15	3	698 945	3
42	Eesti Rahvusraamatukogu	35	18	682 940	19
43	Sihtasutus Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus	27	9	681 504	7
44	Eesti Kunstiakadeemia	17	6	672 698	4
45	aktsiaselts Ida-Tallinna Keskhaigla	9	8	537 929	5
46	Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus	70	37	520 318	19
47	Sihtasutus KredEx	39	12	482 061	16
48	Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed	231	154	441 676	105
49	Vabariigi Presidendi Kantselei	13	4	441 630	4
50	Keila Hariduse Sihtasutus	13	2	430 914	2

Võrgustiku ettevõtted

50 suuremat hankijat

Jrk nr	Hankija nimi	Pakkujate arv	Lepingute arv	Hangete maksumus (EUR)	Hangete arv
1	Eesti Energia Kaevandused AS	591	244	61 697 160	199
2	aktsiaselts Eesti Raudtee	182	75	45 707 792	61
3	Elering AS	223	92	41 437 692	73
4	Eesti Energia Narva Elektri jaamad AS	160	53	35 428 810	53
5	Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts	96	34	32 695 567	29
6	Elektrilevi OÜ	355	121	27 285 581	100
7	aktsiaselts TALLINNA SADAM	111	33	15 848 059	33
8	Eesti Energia Aktsiaselts	67	51	10 597 572	12
9	Aktsiaselts Eesti Post	136	40	9 458 246	34
10	Aktsiaselts Tallinna Lennujaam	43	17	8 621 644	17
11	Osühing Strantum	48	9	5 531 902	9
12	Edelaraudtee Infrastruktuuri AS	3	1	2 949 967	2
13	Aktsiaselts Matsalu Veevärk	27	10	2 871 672	6
14	Aktsiaselts Sillamäe-Veevärk	7	2	2 363 990	2
15	OÜ Vihula Valla Veevärk	65	6	2 100 488	6
16	aktsiaselts PÄRNU VESI	91	12	2 029 445	12
17	aktsiaselts Saarte Liinid	44	15	1 475 943	19
18	Aktsiaselts Lahevesi	37	5	1 313 333	5
19	AS EMAJÕE VEEVÄRK	48	9	1 064 383	10
20	aktsiaselts Nissi Soojus	26	6	906 347	6

21	Osaühing JÄRVE BIOPUHASTUS	41	12	779 442	11
22	aktsiaselts Tartu Veevärk	37	11	777 381	20
23	AS Eesti Liinirongid	13	10	746 213	4
24	Aktsiaselts Paide Vesi	35	7	733 407	5
25	Aktsiaselts Viljandi Veevärk	14	1	706 817	2
26	AKTSIASELTS TALLINNA VESI	5	2	668 080	3
27	Aktsiaselts Saku Maja	22	7	609 318	7
28	Osaühing KIILI KVH	21	2	595 643	3
29	Adven Eesti AS	6	1	587 300	1
30	Aktsiaselts KOVEK	10	2	448 361	3
31	Aktsiaselts Kuressaare Soojus	12	5	415 344	5
32	aktsiaselts KUREMAA ENVEKO	25	3	400 072	3
33	AS Tallinn Airport GH	2	1	399 000	1
34	aktsiaselts VÕRU VESI	13	4	362 374	4
35	TS Energia OÜ	2	1	326 680	1
36	AS Viimsi Vesi	20	5	324 355	3
37	Osaühing VELKO AV	2	2	299 205	1
38	Osaühing KEHTNA ELAMU	8	2	287 933	1
39	Aktsiaselts UUEMÕISA TEENUS	7	1	275 700	1
40	aktsiaselts PÕLVA VESI	4	2	254 624	2
41	Aktsiaselts Narva Vesi	3	3	221 857	3
42	aktsiaselts Mako	10	2	210 301	2
43	Aktsiaselts ELVESO	26	6	209 212	8
44	Osaühing Imavere Soojus	9	3	191 397	3
45	OÜ KOSE VESI	27	4	166 987	4
46	Aktsiaselts Rakvere Vesi	7	3	159 242	3
47	Aktsiaselts Maardu Vesi	2	2	151 682	2
48	OÜ Torma Soojus	2	2	143 268	2
49	OÜ Loo Vesi	19	2	139 887	2
50	Aktsiaselts Rakvere Soojus	10	2	119 006	2

Tabel 20a. Kodumaised edukad pakkujad lepingute arvu järgi 2013. aastal

Nimekirjas on toodud ainult pakkujad, kellel on rohkem kui 10 riigihankelepingut (üldse 2 953 pakkujat, kellel oli vähemalt üks sõlmitud riigihanke leping).

Jrk nr	Pakkuja nimi	Lepingute arv	Lepingute maksumus (EUR)
1	Lemminkäinen Eesti AS	92	32 909 942
2	Swedbank Liising Aktsiaselts	92	5 291 198
3	AS Atea	86	12 478 586
4	Aktsiaselts Datel	68	9 342 673
5	MAGNUM MEDICAL OÜ	61	19 133 303
6	Elion Ettevõtted Aktsiaselts	58	9 967 773
7	Danske Bank A/S Eesti filiaal	50	4 413 015
8	TAMRO EESTI OÜ	49	8 871 647
9	Eesti Energia Aktsiaselts	48	11 892 953
10	osaühing Reiting PR	44	1 134 866
11	Aktsiaselts Eesti Teed	42	5 725 401
12	AB Medical Group Eesti osaühing	40	3 242 726
13	Osaühing B.Braun Medical	39	2 655 100
14	Quantum Eesti AS	39	3 132 724
15	AKTSIASELTS MEDITSIINIGRUPP	37	3 167 523
16	aktsiaselts SEMETRON	37	2 441 978
17	Gersen Osaühing	37	16 200
18	AS Kagu Teed	35	12 300 648
19	RentEst OÜ	34	966 216
20	AS Infragate Eesti	33	524 494
21	Kitman Thulema AS	33	3 696 166
22	osaühing Üle	33	5 124 152
23	AKTSIASELTS INEST MARKET	30	2 192 396
24	AS G4S Eesti	30	3 474 206
25	Labochema Eesti Osaühing	30	1 431 887
26	Osaühing Kinnisvarateenindus	30	2 847 296
27	Aktsiaselts Mecro	29	2 125 502
28	Elektrum Eesti OÜ	29	3 748 053
29	OSAÜHING HANSA MEDICAL	28	3 415 198
30	Aktsiaselts TREF Nord	27	11 141 606
31	Nortal AS	27	11 993 265
32	Tartu Ülikool	27	1 206 228
33	Aktsiaselts Kaupmees & Ko	26	621 206
34	Mediq Eesti OÜ	26	2 016 701
35	OneMed OÜ	26	1 228 134
36	Santa Monica Networks AS	26	1 810 719
37	P.P. Ehitusjärelvalve OÜ	25	318 795
38	Aktsiaselts Teede Tehnokeskus	24	1 302 572
39	AKTSIASELTS TELEGRUPP	24	2 520 797
40	Mittetulundusühing EESTI VAIMSE TERVISE ÜHING	24	443 611

41	Vealeidja Osaühing	24	502 275
42	AKTSIASELTS HELMES	23	8 102 389
43	Aktsiaselts Järva Teed	23	3 781 195
44	Infotark AS	23	1 477 379
45	Saloni Büroomööbli AS	23	2 259 343
46	Aktsiaselts SEB Liising	22	589 482
47	Aktsiaselts TAALRI VARAHALDUS	22	417 970
48	AS ISS Eesti	22	4 101 188
49	AS Rentacar	22	1 497 323
50	MarkIT Eesti AS	22	6 782 224
51	Nordecon AS	22	21 609 503
52	Silberauto Eesti AS	22	1 329 391
53	aktsiaselts Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi	21	1 836 531
54	aktsiaselts TREF	21	9 845 795
55	AS SEB Pank	21	7 986 224
56	AS Teede REV-2	21	24 865 839
57	Eesti Keskkonnateenused AS	21	2 231 293
58	Eesti Ornitoloogiaühing	21	111 822
59	OÜ KESKKONNAPROJEKT	21	2 392 756
60	AKTSIASELTS EVIKO	20	7 596 999
61	Eesti Energia Võrguehitus AS	20	9 546 941
62	SOL Eesti OÜ	20	1 300 938
63	aktsiaselts Haljas	19	557 183
64	Olympus Estonia OÜ	19	1 426 354
65	Osaühing AB Technology	19	876 733
66	Osaühing Balti Intermed	19	627 771
67	OÜ PT Mikro	19	256 548
68	Eesti Maaülikool	18	509 947
69	Ernst & Young Baltic AS	18	445 617
70	KE AJAKIRJANDUSE OSAÜHING	18	415 633
71	OÜ HETVER	18	1 617 778
72	ABB Aktsiaselts	17	4 563 492
73	aktsiaselts ORDI	17	818 371
74	Aktsiaselts Orient Kontorikaubad	17	1 681 245
75	Aktsiaselts STANDARD	17	1 656 630
76	AS Alexela Oil	17	21 116 686
77	BTA Insurance Company SE Eesti filiaal	17	930 966
78	Eltel Networks AS	17	10 759 993
79	Tiptiptap OÜ	17	963 919
80	Aktsiaselts Fujitsu Estonia	16	2 340 122
81	Aktsiaselts N&V	16	19 894 738
82	If P&C Insurance AS	16	1 198 983
83	Osaühing GT Tarkvara	16	727 979
84	osaühing MOREEN	16	2 000 820
85	Osaühing Vändra MP	16	3 553 445
86	OÜ Diamedica	16	1 083 153
87	Ramboll Eesti AS	16	605 497
88	Tarvaprojekt Osaühing	16	952 594

89	Villaare OÜ	16	869 732
90	AKTSIASELTS ERAHARIDUSKESKUS	15	1 246 917
91	aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika	15	9 720 076
92	Aktsiaselts OST STEEL	15	1 476 331
93	aktsiaselts REGIO	15	2 019 715
94	aktsiaselts Surgitech	15	4 005 440
95	Empower Aktsiaselts	15	18 778 320
96	osaühing EST-DOMA	15	458 909
97	Osaühing Laanekraav	15	1 738 380
98	Osaühing SEPMAR	15	1 146 205
99	OÜ Keerub	15	582 348
100	OÜ Puhastusimport	15	1 554 585
101	P. DUSSMANN EESTI Osaühing	15	5 142 545
102	Selver AS	15	945 000
103	Tallinna Teede Aktsiaselts	15	26 019 119
104	Tartu Kutsehariduskeskus	15	529 037
105	Aktsiaselts Amhold	14	1 704 511
106	aktsiaselts Merko Infra	14	30 733 521
107	Aktsiaselts Oriola	14	2 102 500
108	Aktsiaselts Vant	14	1 963 484
109	Cybernetica AS	14	1 277 634
110	EESTI LOODUSEUURIJATE SELTS EESTI TEADUSTE AKADEEMIA JUURES	14	75 029
111	Johnson & Johnson AB Eesti filiaal	14	4 258 749
112	Osaühing Hiiu Teed	14	1 457 800
113	OÜ Foodtrade	14	171 746
114	RAGN-SELLS AS	14	1 244 239
115	Skanska AS	14	4 479 882
116	Aktsiaselts EA RENG	13	362 598
117	Aktsiaselts Kernel	13	372 769
118	aktsiaselts OVERALL EESTI	13	829 137
119	Aktsiaselts Proflin	13	2 380 795
120	aktsiaselts TELORA-E	13	243 015
121	Aktsiaselts Terrat	13	2 076 974
122	AS VALMAP GRUPP	13	2 187 735
123	E&G OÜ	13	4 233 176
124	Ehitus5ECO OÜ	13	3 882 579
125	ERGO Insurance SE	13	1 765 763
126	Osaühing HNK ANALÜÜSITEHNIKA	13	2 882 538
127	osaühing TAVT	13	3 179 320
128	OÜ S-Power	13	2 969 465
129	Salva Kindlustuse AS	13	474 042
130	Siemens Osakeyhtiö Eesti filiaal	13	4 022 339
131	Trinidad Consulting OÜ	13	1 379 604
132	Aktiviseerimiskeskus Tulevik	12	447 571
133	Aktsiaselts Eesti Post	12	3 499 921
134	Aktsiaselts Eesti Vanglatööstus	12	1 149 527
135	aktsiaselts Emor	12	322 051

136	Aktsiaselts ESTRAVEL	12	14 814 820
137	AKTSIASELTS JETOIL	12	5 691 866
138	Aktsiaselts Stallion	12	436 900
139	AKTSIASELTS TARTU TERMINAAL	12	1 350 835
140	Aktsiaselts Viimsi Keevitus	12	3 859 737
141	AS Maag Grupp	12	341 719
142	Max 123 AS	12	271 483
143	Metos Aktsiaselts	12	603 052
144	Oracle East Central Europe Limited Eesti filiaal	12	885 983
145	Osaühing CHARLOT	12	420 394
146	Sakala Teed OÜ	12	1 520 120
147	Seesam Insurance AS	12	976 394
148	Tommi Play OÜ	12	295 777
149	Võrguvara Aktsiaselts	12	936 733
150	aktsiaselts Avera-Trading	11	536 177
151	aktsiaselts BAMBONA	11	357 826
152	Aktsiaselts Chirurgicus	11	7 118 468
153	Aktsiaselts EVAS B&P	11	1 103 562
154	Bestmarki Suurköövide Aktsiaselts	11	588 923
155	Eurosec OÜ	11	966 259
156	Farwelli Kaubanduse Osaühing	11	527 300
157	JB EHITUSE OÜ	11	614 340
158	K-Projekt Aktsiaselts	11	606 044
159	Osaühing Affecto Estonia	11	4 933 360
160	osaühing G.W.Berg	11	614 248
161	Osaühing Reaalprojekt	11	7 776 891
162	OÜ BDA Consulting	11	210 033
163	RIITO Ehituse AS	11	10 702 383
164	Swedbank AS	11	3 435 469
165	Tarrest LT OÜ	11	3 340 182
166	aktsiaselts CISTA	10	80 566
167	aktsiaselts Olerex	10	6 315 158
168	ByteLife Solutions OÜ	10	1 645 450
169	Civitta Eesti AS	10	148 065
170	Eldred OÜ	10	1 034 435
171	Green IT OÜ	10	1 309 591
172	Lanlab OÜ	10	1 854 732
173	Lastehoiuteenus OÜ	10	400 390
174	Mittetulundusühing Oskus ja Kogemus	10	392 732
175	Mittetulundusühing Virumaa Koolituskeskus	10	149 295
176	Osaühing Agretten	10	432 578
177	Osaühing ALPHAGIS	10	382 440
178	Osaühing Eesti Geoloogiakeskus	10	572 145
179	Osaühing Koduhooldus	10	595 984
180	osaühing PVH EHITUS	10	736 642
181	Osaühing TOTAL EESTI	10	508 250
182	Osaühing Viamer Grupp	10	2 800 352
183	OÜ MELIOR-M	10	127 216

184	OÜ Projektiexpert	10	666 115
185	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	10	263 194
186	Rakendusgeodeesia ja Ehitusgeoloogia Inseneribüroo OÜ	10	230 562
187	SKA Inseneribüroo OÜ	10	191 836
188	Statoil Fuel & Retail Eesti AS	10	2 987 723
189	TALLINNA LINNAEHITUSE AKTSIASELTS	10	108 730

Tabel 20m. Kodumaised edukad pakkujad lepingute maksumuse järgi 2013. aastal

Nimekirjas on toodud ainult pakkujad, kelle lepingute kogumaksumus ületab kolm miljonit eurot (üldse 2 953 pakkujat, kellel oli vähemalt üks sõlmitud riigihanke leping).

Jrk nr	Pakkuja nimi	Lepingute arv	Lepingute maksumus (EUR)
1	Elisa Eesti AS	4	43 418 128
2	Graniidikeskus OÜ	4	36 361 765
3	Lemminkäinen Eesti AS	92	32 909 942
4	Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti	4	30 783 530
5	aktsiaselts Merko Infra	14	30 733 521
6	ORICA EESTI OSAÜHING	1	29 046 000
7	AS Tallinna Küte	1	28 239 134
8	ALSTOM Estonia AS	6	26 265 194
9	JÄÄTMEPROFF OÜ	9	26 226 740
10	OÜ Sän & Män	1	26 226 000
11	Tallinna Teede Aktsiaselts	15	26 019 119
12	AS Teede REV-2	21	24 865 839
13	ANDCAR OÜ	2	22 178 250
14	Nordecon AS	22	21 609 503
15	OÜ VIISEMAR	2	21 340 266
16	AS Alexela Oil	17	21 116 686
17	Aktsiaselts N&V	16	19 894 738
18	MAGNUM MEDICAL OÜ	61	19 133 303
19	Empower Aktsiaselts	15	18 778 320
20	aktsiaselts EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG	5	18 564 102
21	AS Keila Taastusravikeskus	1	18 000 000
22	OÜ RTS Infraehitus	4	17 724 325
23	AS EMT	4	17 688 400
24	OÜ BOLDON GRUPP	1	16 621 100
25	Osaühing Träx	1	16 098 000
26	Aktsiaselts ESTRAVEL	12	14 814 820
27	Osaühing Prenton	3	14 588 400
28	CWT Estonia AS	9	14 586 928
29	Roche Eesti Osaühing	7	14 299 692
30	AS EVR Cargo	4	13 705 846
31	Riverside OÜ	3	13 679 917
32	Eventus Ehitus Osaühing	9	13 236 727
33	AS GoBus	8	13 126 753
34	AS Atea	86	12 478 586
35	AS Kagu Teed	35	12 300 648
36	Nortal AS	27	11 993 265
37	Eesti Energia Aktsiaselts	48	11 892 953
38	Aktsiaselts TREF Nord	27	11 141 606
39	aktsiaselts Sumros Grupp	2	11 020 000
40	OÜ RVTest	1	10 890 927
41	Eltel Networks AS	17	10 759 993

42	RIITO Ehituse AS	11	10 702 383
43	Elion Ettevõtted Aktsiaselts	58	9 967 773
44	aktsiaselts TREF	21	9 845 795
45	AKCIJU SABIEDRIBA BMGS EESTI FILIAAL	1	9 808 088
46	aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika	15	9 720 076
47	Eesti Energia Võrguehitus AS	20	9 546 941
48	RAMM Ehituse Osaühing	7	9 437 047
49	Aktsiaselts Datel	68	9 342 673
50	TAMRO EESTI OÜ	49	8 871 647
51	osaühing KOLMESTAR	1	8 530 000
52	AKTSIASELTS HELMES	23	8 102 389
53	AS SEB Pank	21	7 986 224
54	Osaühing Reaalprojekt	11	7 776 891
55	aktsiaselts Pärnu Mets	5	7 749 200
56	AKTSIASELTS EVIKO	20	7 596 999
57	Aktsiaselts YIT Ehitus	6	7 548 709
58	AS KaroTrans	1	7 368 000
59	OÜ Bauschmidt	1	7 256 889
60	Aktsiaselts Chirurgicus	11	7 118 468
61	MarkIT Eesti AS	22	6 782 224
62	Aktsiaselts FOLIE MP	1	6 472 000
63	aktsiaselts Olerex	10	6 315 158
64	OÜ Aigren	4	6 151 086
65	Aktsiaselts Wris	6	6 150 000
66	Osaühing VIKINGMODUM	3	6 010 000
67	aktsiaselts Iftar	2	5 956 600
68	Aktsiaselts Eesti Teed	42	5 725 401
69	AKTSIASELTS JETOIL	12	5 691 866
70	Swedbank Liising Aktsiaselts	92	5 291 198
71	P. DUSSMANN EESTI Osaühing	15	5 142 545
72	osaühing Üle	33	5 124 152
73	OÜ Astlanda Ehitus	7	5 119 566
74	OÜ Nordlin Ehitus	5	5 050 198
75	Osaühing Affecto Estonia	11	4 933 360
76	OÜ Fund Ehitus	2	4 925 846
77	Aktsiaselts LUKOIL EESTI	5	4 905 478
78	Järva Veod OÜ	1	4 880 000
79	OÜ Võsasalu	2	4 757 450
80	Aktsiaselts Baltic Tours	6	4 715 000
81	KRTL OÜ	4	4 600 422
82	aktsiaselts Idea AD	6	4 564 156
83	ABB Aktsiaselts	17	4 563 492
84	Skanska AS	14	4 479 882
85	AS MARU EHITUS	1	4 418 702
86	Danske Bank A/S Eesti filiaal	50	4 413 015
87	Euro Oil Aktsiaselts	5	4 341 629
88	Johnson & Johnson AB Eesti filiaal	14	4 258 749
89	E&G OÜ	13	4 233 176

90	Aktsiaselts PARMERON	7	4 221 392
91	Tank Grupi Aktsiaselts	5	4 146 305
92	AS ISS Eesti	22	4 101 188
93	ALFA GPS OÜ	2	4 039 900
94	Siemens Osakeyhtiö Eesti filiaal	13	4 022 339
95	osaühing NLLW	1	4 015 000
96	aktsiaselts Surgitech	15	4 005 440
97	Aktsiaselts TORMI R.K.	1	3 910 000
98	Ehitus5ECO OÜ	13	3 882 579
99	Aktsiaselts Viimsi Keevitus	12	3 859 737
100	Adell Taevas OÜ	1	3 800 000
101	Event Masters OÜ	2	3 800 000
102	OÜ AGE REKLAAM	1	3 800 000
103	Aktsiaselts Järva Teed	23	3 781 195
104	OSAÜHING HANSURA	1	3 755 000
105	Elektrum Eesti OÜ	29	3 748 053
106	MARGO NOVIKOV Osaühing	1	3 720 000
107	Kitman Thulema AS	33	3 696 166
108	Sihtasutus Viljandi Haigla	3	3 608 086
109	Osaühing Vändra MP	16	3 553 445
110	Iglu OÜ	3	3 524 950
111	Aktsiaselts Eesti Post	12	3 499 921
112	AS G4S Eesti	30	3 474 206
113	Swedbank AS	11	3 435 469
114	OSAÜHING HANSA MEDICAL	28	3 415 198
115	Tarrest LT OÜ	11	3 340 182
116	Aktsiaselts Baltem	9	3 326 684
117	Aktsiaselts KH Energia - Konsult	8	3 315 442
118	osaühing Tafrix	5	3 268 386
119	AB Medical Group Eesti osaühing	40	3 242 726
120	osaühing TAVT	13	3 179 320
121	AS ATKO Liinid	2	3 169 000
122	AKTSIASELTS MEDITSIIINIGRUPP	37	3 167 523
123	Quantum Eesti AS	39	3 132 724
124	Osaühing GoTrack	4	3 127 996
125	Osaühingu Tilts Eesti filiaal	9	3 110 728
126	VKG OIL AS	5	3 085 128
127	Osaühing Arendus & Haldus	1	3 018 723

Tabel 21a. Välismaised edukad pakkujad lepingute arvu järgi aastal 2013

Jrk nr	Pakkuja riik	Lepingute arv	Lepingute maksumus (EUR)
1	Saksamaa (DE)	52	13 152 658
2	Läti (LV)	44	10 133 720
3	Soome (FI)	43	4 645 454
4	Leedu (LT)	35	4 208 006
5	Suurbritannia (GB)	33	8 775 890
6	Rootsi (SW)	33	7 734 017
7	Ameerika Ühendriigid (US)	29	2 443 483
8	Prantsusmaa (FR)	26	3 389 636
9	Tšehhi (CZ)	12	6 702 597
10	Taani (DK)	12	468 504
11	Holland (NL)	12	2 837 394
12	Šveits (CH)	8	6 390 799
13	Poola (PL)	8	1 781 191
14	Hiina (CN)	6	636 176
15	Itaalia (IT)	6	5 984 268
16	Venemaa (RU)	5	1 984 626
17	Austria (AT)	4	2 322 646
18	Belgia (BE)	4	190 205
19	Norra NO)	4	389 924
20	Hispaania (ES)	3	45 725
21	Kanada (CA)	2	18 520
22	India (IN)	2	198 655
23	Korea (KO)	2	84 726
24	Bulgaaria (BG)	1	49 700
25	Ungari (HU)	1	48 060
26	Iirimaa (IR)	1	18 046
27	Uus-Meremaa (NZ)	1	54 150
28	Serbia (SR)	1	66 500
29	Sloveenia (SV)	1	40 750
30	Türgi (TR)	1	34 750
	Kõik kokku	392	84 830 776

Tabel 21m. Välismaised edukad pakkujad lepingute maksumuse järgi aastal 2013

Jrk nr	Pakkuja riik	Lepingute arv	Lepingute maksumus (EUR)
1	Saksamaa (DE)	52	13 152 658
2	Läti (LV)	44	10 133 720
3	Suurbritannia (GB)	33	8 775 890
4	Rootsi (SW)	33	7 734 017
5	Tšehhi (CZ)	12	6 702 597
6	Šveits (CH)	8	6 390 799
7	Itaalia (IT)	6	5 984 268
8	Soome (FI)	43	4 645 454
9	Leedu (LT)	35	4 208 006
10	Prantsusmaa (FR)	26	3 389 636
11	Holland (NL)	12	2 837 394
12	Ameerika Ühendriigid (US)	29	2 443 483
13	Austria (AT)	4	2 322 646
14	Venemaa (RU)	5	1 984 626
15	Poola (PL)	8	1 781 191
16	Hiina (CN)	6	636 176
17	Taani (DK)	12	468 504
18	Norra NO)	4	389 924
19	India (IN)	2	198 655
20	Belgia (BE)	4	190 205
21	Korea (KO)	2	84 726
22	Serbia (SR)	1	66 500
23	Uus-Meremaa (NZ)	1	54 150
24	Bulgaaria (BG)	1	49 700
25	Ungari (HU)	1	48 060
26	Hispaania (ES)	3	45 725
27	Sloveenia (SV)	1	40 750
28	Türgi (TR)	1	34 750
29	Kanada (CA)	2	18 520
30	Iirimaa (IR)	1	18 046
	Kokku	392	84 830 776